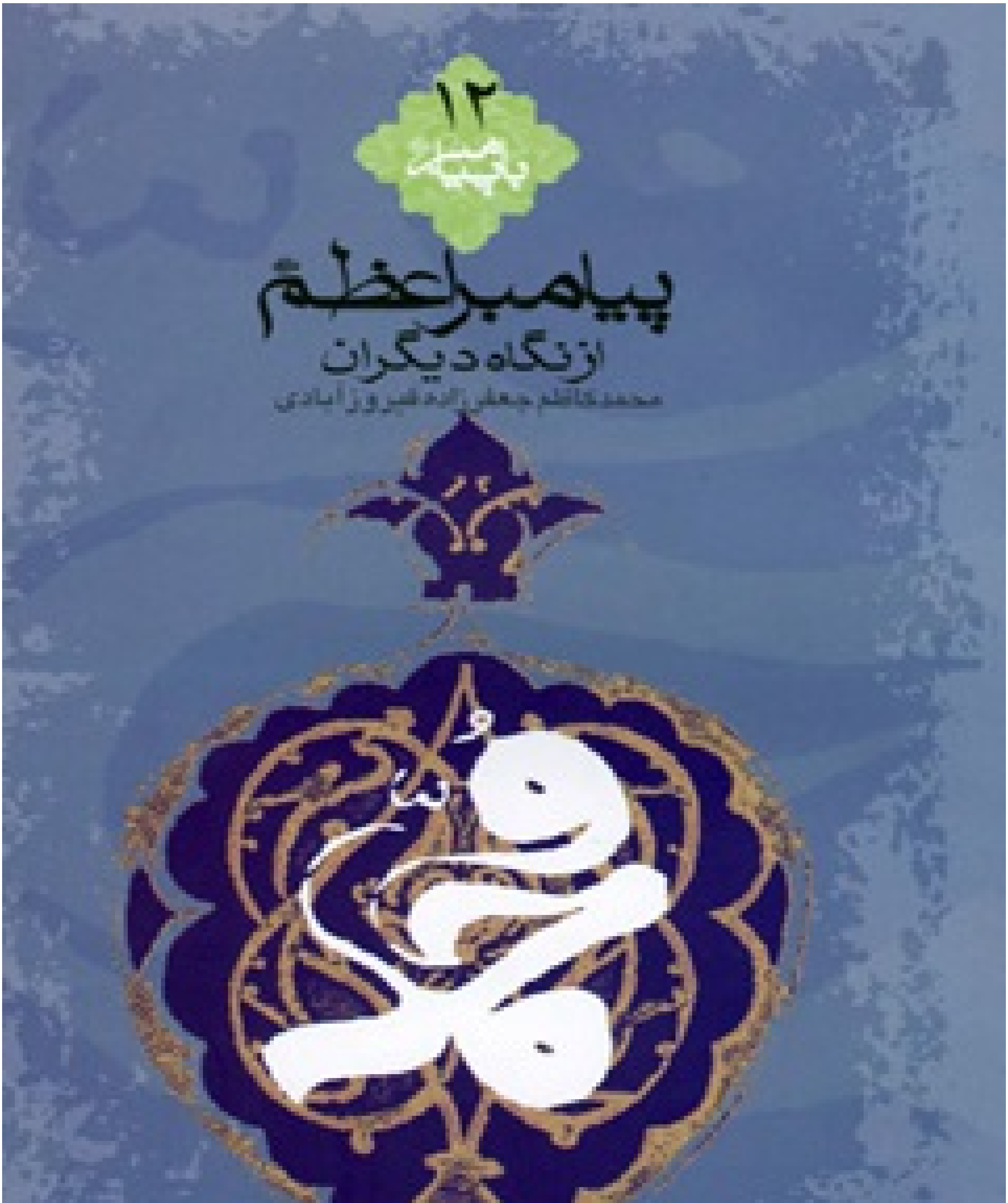

۱۴
پیامبر اعظم
از نگاه دیگران
محمد کاظم جعفرزاده فیروزآبادی

بسم الله الرحمن الرحیم

پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله وسلم از نگاه دیگران

نویسنده:

محمدکاظم جعفرزاده فیروزآبادی

ناشر چاپی:

مرکز پژوهشهای اسلامی صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله وسلم از نگاه دیگران

مشخصات کتاب

پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله از نگاه دیگران

کد: ۱۰۸۶

نویسنده: محمدکاظم جعفرزاده فیروزآبادی

ویراستار: محمدصادق دهقان

ناشر: کتاب طه

تهیه کننده: مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما

چاپ:

نوبت چاپ: اول / ۱۳۸۵

شمارگان:

بها: ریال

نشانی: قم، بلوار امین، مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما

پست الکترونیکی: Email: IRC@IRIB.ir

تلفن: ۰۲۵۱-۲۹۱۹۶۷۰ دورنگار: ۲۹۱۵۵۱۰

شابک: ۵-۰۷۶-۵۱۴-۵-۰۷۶-۵۱۴-۹۶۴ :ISBN۹۶۴

ص: ۱

اشاره

دیباچه

دیباچه

پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله چنان شخصیت بزرگی دارد که نور پرفروغ آن، شرق و غرب جهان را در نوردیده و اندیشه های کاوشگر را به خود جلب کرده است تا جایی که زبان به ستایش آن خُلق نکو گشوده اند.

البته این بدین معنی نیست که شخصیت های برجسته جهان علیه اسلام و پیامبر عظیم الشأن آن تبلیغ نکرده و در حق ایشان جفایی روا نداشته اند. چنان که هم اکنون نیز در جهان به اصطلاح متمدن می بینیم که گاه و بی گاه مطالب سخیف و ناشایست به پیامبر اسلام نسبت می دهند و با این کار، کینه دیرینه خود را آشکار می سازند.

با همه این بی انصافی ها، آفتاب حقیقت هیچ گاه در پس تکه های ابر سیاهی و ظلمت پنهان نمانده و هماره اندیشمندان بزرگی، چهره زیبای حق را به دیگران نشان داده اند. ازاین رو، شایسته دیدیم در سالی که به نام گرامی پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله آراسته است، گوشه هایی کوچک از این اظهارنظرها را بیان کنیم تا هر چه بیشتر با آخرین پیامبر رحمت و مودت از پنجره نگاه اندیشمندان غیرمسلمان آشنا شویم.

در پایان، از پژوهشگر ارجمند جناب آقای محمدکاظم جعفرزاده

ص: ۴

سپاس گزاریم که در تدوین و تنظیم این اثر بسیار کوشیده است. امید داریم برنامه سازان و تهیه کنندگان به شایستگی از این مجموعه استفاده کنند و در معطر کردن فضای کشور و جهان به عطر دل انگیز محمدی موفق باشند.

انّه ولیّ التوفیق

اداره کل پژوهش

مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما

ص: ۵

پیش گفتار

پیش گفتار

بی تردید، حضرت محمد صلی الله علیه و آله شخصیتی جهانی است و به هیچ قوم و ملتی تعلق ندارد و هر فردی می تواند درباره چنین شخصیتی از زاویه دید خود به داوری بنشیند و ایشان را آنچنان که می بیند، معرفی کند.

رسول خدا صلی الله علیه و آله، پاک ترین، بهترین و گرامی ترین گوهر صدف هستی و گل سرسبد عالم امکان است. وجود بزرگواری که هیچ شخص دیگری در مقام و صفات عالی، به رتبه او نرسید و هیچ کس در مناقب بلندی که وی را برای چنین رسالتی آماده کرد، هم دوش او نشد.

در این میان، خاورشناسان و دانشمندان غیرمسلمان نیز دیدگاه های خود را درباره شخصیت حضرت محمد صلی الله علیه و آله بیان و منتشر کرده اند. با تأمل در هدف ها و مبانی معرفتی خاورشناسان مشخص می شود که آنها دو هدف اصلی را از این کار دنبال می کردند؛ نخست، کمک کردن به استعمارگران و دوم، ترویج آیین مسیحیت. دانشمندان غیرمسلمان نیز با توجه به مبانی معرفتی، اخلاقی و ارزشی دنیای غرب درباره حضرت محمد صلی الله علیه و آله و دین اسلام داوری و اظهارنظر کرده اند. بر این اساس، داوری های آنها بدون اشکال نیست. با این حال، در سخنان آنها، حقایقی از

تصویر حقیقی پیامبر اسلام نیز آشکار می شود.

در پژوهش پیش رو، به سخنان شماری از اندیشمندان و فرهیختگان غیرمسلمان درباره پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله پرداخته ایم. البته بایـد دانست تمامی مطالب آورده شـده در این مجموعه، مورد تأییـد ما نیست، بلکه هدف، تنها آگاهی از نظریه های خاورشناسان و اندیشمندان غیرمسلمان در این زمینه است.

این پژوهش از پنـج فصـل تشـکیل شـده است؛ معرفی رسـول گرامی اسـلام؛ عصـر ظهور پیـامبر و بعثت خـاتم الانبیـا؛ سـتایش شخصیت پیامبر اسلام؛ بیان ویژگی های فردی رسول اکرم صلی الله علیه و آله و جنبه های گوناگون شخصیتی ایشان.

ص :۷

فصل اول: معرفی محمد صلی الله علیه و آله

اشاره

فصل اول: معرفی محمد صلی الله علیه و آله

زیر فصل ها

برناردین کایلتی (نویسنده امریکایی):۱

برناردین کایلتی (نویسنده امریکایی):(۴)

او [حضرت محمد صلی الله علیه و آله] در حدود سال ۵۷۰ م. در مکه مکرمه به دنیا آمد. نام او محمد امین بود و از کسی چیزی یاد نگرفته بود، ولی ذهن تیزی داشت. هر وقت از مسافرت بازمی گشت، درباره آنچه دیده و شنیده بود، فکر می کرد. هنگامی که به آسمان پرستاره رو می کرد (بیشتر اوقات در تنهایی به اندیشه فرو می رفت)، خیلی درباره ضعف بشر و قدرت و جبروت خداوند فکر می کرد. او به همان خدایی می اندیشید که ابراهیم به سوی او دعوت می کرد. او تازه به وجود این خدا پی می برد.

۱-

۲-

۳-

۴- برناردین کایلتی Bernardine در ایالت ماساچوست امریکا به دنیا آمد و بزرگ شد. نویسنده مجله های Story و لیدیزهوم ژورنال بود. بعدها در مجله لیدیزهوم و کتاب ماه کار می کرد و کتاب های رمان زیادی نوشته است. کتابی نیز درباره تاریخ فتح قسطنطنیه نگاشته که شکری محمد ندیم آن را به نام القسطنطنیه به عربی ترجمه کرده است.

(۱)

ویل دورانت (نویسنده، فیلسوف و تاریخ نگار مشهور امریکایی):۱

ویل دورانت (نویسنده، فیلسوف و تاریخ نگار مشهور امریکایی):(۲)

محمد[صلی الله علیه و آله] از خاندان شریف و برجسته ای بود که از پدر خود ثروتی ناچیز به ارث برد. پدرش، عبدالّله ، پنج شتر و تعدادی گوسفند و یک خانه و یک کنیز برای او به ارث گذاشت و همین کنیز بود که در طفولیت، تربیت او را به عهده گرفت. محمد[صلی الله علیه و آله] شش ساله بود که مادرش درگذشت و در آغاز، جدش که در آن هنگام هفتاد و شش ساله بود، سرپرستی وی را عهده دار شد. پس از وی، عمویش، ابوطالب، سرپرستی او را عهده دار شد. محمد[صلی الله علیه و آله] از آنها محبت و لطف بسیاری دید، ولی ظاهرا هیچ کس در این فکر نبود که وی را خواندن و نوشتن بیاموزد. در آن زمان، نوشتن و خواندن در نظر عرب ها اهمیتی نداشت. روی این جهت، در تمام قبیله قریش، بیش از هفده تن خواندن و نوشتن نمی دانستند. با این همه، معروف ترین و بلیغ ترین کتاب زبان عربی بر زبان وی جاری شد و دقایق امور را بهتر از مردم تعلیم دیده می شناخت.(۳)

ادوار لین (خاورشناس انگلیسی):۱

ادوار لین (خاورشناس انگلیسی):(۴)

محمد[صلی الله علیه و آله] مردی غیور و پرشور و نشاط بود و همیشه از حق دفاع می کرد و با باطل می جنگید. او پیامبر آسمانی بود و همواره می خواست رسالت آسمانی خود را به بهترین وجه ادا کند و همان طور هم موفق شد؛ زیرا نشد روزی هدفی را که برای آن مبعوث شده بود، فراموش کند و

ص: ۹

۱- علی آل اسحاق خویینی، اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۰، ص ۴۳۰.

۲- ویل دورانت (Will Durant) در سال ۱۸۸۵ میلادی در شهر نورث آدامز در ایالت ماساچوست امریکا به دنیا آمد. در سال ۱۹۱۷ م. با درجه دکترای فلسفه از دانشگاه کلمبیا در نیویورک فارغ التحصیل شد. در سال ۱۹۱۴ م. یک رشته سخنرانی در کلیسای پرسبیترین نیویورک درباره تاریخ فلسفه و ادبیات انجام داد و همین کار سبب شد تاریخ مفصلی به نام سیر تاریخ تمدن بنگارد.

۳- ویل دورانت، تاریخ تمدن ۱۱ جلد، ترجمه: صارمی (و دیگران)، تهران، شرکت سهامی انتشار، ۱۳۷۳، چ ۴، ج ۴، صص ۲۰۶ و ۲۰۷.

۴- (۱۸۷۷ - ۱۸۰۳) / Edwarlin.

هرگونه بلایی را در راه رسیدن به آن هدف تحمل می کرد تا اینکه به آنچه می خواست، رسید.(۱)

فصل دوم: عصر ظهور و بعثت خاتم الانبیا صلی الله علیه و آله

اشاره

فصل دوم: عصر ظهور و بعثت خاتم الانبیا صلی الله علیه و آله

زیر فصل ها

۱. عصر ظهور پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله

۲. بعثت پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله

۱. عصر ظهور پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله

اشاره

۱. عصر ظهور پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله

زیر فصل ها

الف) بشارت به ظهور پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله

ب) عرب پیش از اسلام

ج) تاریک ترین دوران تاریخ

الف) بشارت به ظهور پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله

الف) بشارت به ظهور پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله

جان دیون پورت (دانشمند انگلیسی):

۱- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان،ص ۶۰۰ ، به نقل از: محمد و علماء الغرب، ص ۱۸۱.

(۱)

موسی و مسیح، ظهور پیغمبر بزرگ تر از خودشان را با اطمینان برای آینده مژده داده بودند و وعده انجیل (یوحنا اصحاح ۱۴ و ۱۶) درباره پاراکلیت (برگزیده و پسندیده) یا روح مقدس یا آسایش دهنده مورد شبهه قرار گرفت، درحالی که بر مسمّی (شخص محمد صلی الله علیه و آله) از هر جهت تطبیق می کرد.(۲)

ب) عرب پیش از اسلام

ب) عرب پیش از اسلام

ل. ژ. شینی (تاریخ نویس غربی):(۳)

جوانان عرب به غارت کردن و چپاول اموال مردمی که در اطراف آنان زندگی می کردند، عادت کرده بودند. زندگانی صحرانشینی بسیار سخت و کم بهره بود. به همین علت تنها سرگرمی آنان (به ویژه در سال های خشکی)، چپاول اموال کسانی بود که وضعشان بهتر بود.(۴)

رنه گروسه (دانشمند فرانسوی):

ص: ۱۱

۱- جان دیون پورت (۱۷۸۹ / John Daven Portم. _ ۱۸۷۷م.) از دانشمندان و نویسندگان اسلام شناس انگلیسی، پژوهشگر باانصاف در تاریخ و فرهنگ اسلامی و قرآن کریم و نیز لغوی و زبان شناس بود که در طول عمر ۸۸ ساله خود، آثار جالب و خواندنی به یادگار گذارده است. وی در خدمت نظامی هند شرقی در هندوستان بود و به زبان های عربی، فرانسه، انگلیسی و ایتالیایی تسلط داشت. پورت پس از کارلایل، بصیرترین، دقیق ترین و منصف ترین پژوهشگری است که با فکری روشن و قلبی پاک، خالی از تعصب و با کمال جوان مردی، از پیامبر اعظم، حضرت محمد صلی الله علیه و آله، فاضلانه دفاع کرده است. نوشته های دیون پورت به زندگانی پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و قرآن اختصاص دارد که نام آنها به این شرح است: منقبت درباره محمد صلی الله علیه و آله و قرآن؛ محمد صلی الله علیه و آله و تعلیمات قرآنی؛ زیبایی های قرآن؛ پیام قرآن.

۲- جان دیون پورت، عذر تقصیر به پیش گاه محمد و قرآن، ترجمه: سیدغلام رضا سعیدی، تهران، شرکت سهامی انتشار، ۱۳۴۴، ص ۱۰۳.

۳- ا. ل. ژ. شینی (L.J.Cheney) تاریخ نویس غربی بود که در کتاب خود (تاریخ العالم الغربی) با کمال اختصار اشاره ای به ظهور حضرت رسول اکرم و پیشرفت مسلمانان نموده است. این کتاب را آقای «مجدالدین حفنی ناصف» به عربی ترجمه کرده است.

۴- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۴۱۳، به نقل از: ل. ژ. شینی، تاریخ العالم الغربی، ترجمه: مجدالدین حنفی ناصف.

(۱)

عرب در آن روز که این مرد بزرگ [حضرت محمد صلی الله علیه و آله] آنها را به سوی خداپرستی دعوت کرد، در منجلاب بت پرستی غوطه ور بودند. حالت اجتماعی و روحی قوم عرب نیز بی اندازه بد بود. هرج و مرج عجیبی در میان آنها وجود داشت. همدیگر را می کشتند و غارت را امری جایز می دانستند. اخلاق و عاداتشان فاسد بود؛ به طوری که قومی بودند به تمام معنا وحشی.(۲)

ج) تاریک ترین دوران تاریخ

ج) تاریک ترین دوران تاریخ

امیل درمنگهام (خاورشناس، تاریخ نویس و نویسنده مشهور فرانسوی):(۳)

دورانی که محمد[صلی الله علیه و آله] در آن ظهور کرد، تاریک ترین دوران تاریخ بود؛ روزگاری که تمدن تمام کشورها، از بلاد غول میرو گرفته تا شهرهای هند همه

۱- رنه گروسه (Grousset,R ۱۸۸۵ / م. _ ۱۹۵۲م.) چین شناس، هندشناس و ایران شناس بود که در تاریخ و تمدن ایران و چین و هند و ژاپن، صاحب نظر بود. این دانشمند در دوران زندگی خود همواره به تحقیق، تتبع و نگارش کتاب های سودمند در زمینه تخصص خود سرگرم بود و هنگامی که تنی چند از او درباره سرگذشتش پرسش کردند، در پاسخ گفت: «زندگانی من یک دوره کتاب شناسی بوده است». بیشتر بررسی های گروسه درباره تمدن و تاریخ چین و هند و ژاپن بوده و به همین مناسبت از سال ۱۹۳۵ به بعد در موزه های گیمه و چرنوسکی سمت عضویت و ریاست را داشته است. گروسه ۲۸ کتاب معروف نگاشته و زمینه مطالعات او در آنها دانشمندان دیگر را به دنبال کردن بررسی های او برانگیخته است. همه آثار گروسه به اسناد متقنی متکی است که همراه با صراحت کلام و سیاق نگارش مؤلف، جلب توجه می کند. برخی از آثار وی عبارتند از: تاریخ آسیا، تاریخ فلسفه شرق، امپراتوری مشرق زمین، کارنامه تاریخ، تاریخ چین، تاریخ خاور دور، فلسفه های هندی، ایران برونی، هنر آن و... .

۲- کاظم الشیخ سلطان آل نوح، محمد در نظر دیگران، ترجمه: محمدعلی خلیلی، بی جا، چاپ خانه تابان، بی تا، ج ۱، صص ۵ و ۶ .

۳- امیل درمنگهام Dermengham,Em. از اسلام شناسان معروف فرانسوی و مدیر مکتب الجزایر و نویسنده بهترین کتاب درباره زندگی نامه حضرت محمد[صلی الله علیه و آله] است. وی در عرفان و تصوف اسلام هم پژوهش کرده است. برخی از آثار وی عبارتند از: محمد[صلی الله علیه و آله] و سنّت اسلامی، درخشان ترین نصوص عربی، بزرگ داشت اولیای مسلمین در مغرب، زندگی نامه اولیای مسلمان و... .

به هم ریخته و مضطرب بودند. نام او محمد[صلی الله علیه و آله]بود. یهودیان به وعده کتابشان منتظر ظهور شخصی بدین نام بودند.(۱)

۲. بعثت پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله

اشاره

۲. بعثت پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله

زیر فصل ها

الف) بعثت پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله

ب) رسالت پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله

ج) نهضت پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله

الف) بعثت پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله

الف) بعثت پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله

برناردین کایلتی:

پیامبر [حضرت محمد صلی الله علیه و آله] حدود چهل سالش بود که وحی به او نازل شد و شروع به نشر دین تازه خود کرد. اولین باری که وحی بر او نازل شد، او تنها در میان بیابان در غار حرا در کوه نور، دو فرسخی شمال مکه بود. بعد از آن، بارها وحی به او نازل می شد. [در این زمان]، برای او یک حالت عجیب روحی پیش می آمد که کیفر اعمال مؤمنان و بهشت و عذاب کفار را در دوزخ و حساب آنها را در روز جزا احساس و مشاهده می کرد.(۲)

هربرت وایل (دانشمند و نویسنده بزرگ سوئیسی):

محمد[صلی الله علیه و آله] ظهور کرد و اوهام را زدود و پرستش بت ها را حرام کرد. او مردم گمراه را به راه راست هدایت کرد و ننگ جاهلیت را از جامعه عرب برطرف ساخت و آنها را از حضیض جهل و نادانی رهانید و به مقام عالی انسانی رسانید.

۱- امیل درمنگهام، حیات محمد، ترجمه: عادل زعیتر، بیروت، دار احیاء الکتب العربیه، بی تا، ص۲۷۷.

۲- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، صص ۴۳۰ و ۴۳۱.

(۱)

کنستانتین ویرژیل گئورگیو (نویسنده مشهور رومانی):(۲)

رسالت محمد[صلی الله علیه و آله] فقط یک رسالت دینی نبود، بلکه یک رسالت اجتماعی و اقتصادی هم به شمار می آمد.(۳)

ویل دورانت:

محمد[صلی الله علیه و آله]، پیغمبری بزرگ و موحدی کامل بود که مانند نداشت و برای اصلاح بشر مبعوث شده بود.(۴)

آنه ماری شیمل (خاورشناس و اسلام شناس آلمانی):(۵)

۱- حسین وجدانی، نظریه دانشمندان جهان درباره قرآن و محمد، تهران، مؤسسه مطبوعاتی عطایی، ۱۳۶۲، صص ۸۱ و ۸۲؛ محمد در نظر دیگران، ص ۸۱ .

۲- کنستانتین ویرژیل گئورگیو ۱۹۱۶ / (Constantin Virgil Gheorghiuم. _ ۱۹۹۲م.)، عضو وزارت خارجه رومانی بود که پس از استقرار رژیم کمونیستی در آن کشور، به فرانسه مهاجرت کرد و به عنوان نویسنده آثاری چون «دومین شانس»، «خانه پترو وارا» و... به شهرت جهانی دست یافت. پس از چندی، به کسوت روحانیان مسیحی درآمد تا به بندگان خدا خدمت کند. به نظر می رسد گئورگیو برای نوشتن کتاب محمد؛ پیغمبری که از نو باید شناخت، دچار انقلاب روحی و وجدانی بزرگی شده باشد. بی شک، در نتیجه همین تحول روحی است که درمی یابد پیامبر اسلام به عنوان یک انسان، فرستاده خدا و راهبر امت چه شخصیت بزرگ و شگفت انگیزی دارد.

۳- کنستانتین ویرژیل گئورگیو، محمد، پیغمبری که از نو باید شناخت، ترجمه: ذبیح اللّه منصوری، تهران، زرین، ۱۳۷۹، چ ۶، ص ۶۷ .

۴- نظریه دانشمندان جهان درباره قرآن و محمد، ص ۱۶۰.

۵- بانو آنه ماری شیمل ۱۹۲۲ / (Annemarie Schimmel م. _ ۲۰۰۳ م.)، خاورشناس آلمانی، کارشناسی تاریخ مذاهب و مطالعات اسلامی و ایران شناسی بود. وی از ۱۵ سالگی و هم زمان با تحصیلات اولیه، پس از آشنایی با فرهنگ شرق، به پژوهش درباره اسلام و فراگیری زبان های عربی، ترکی، فارسی و دیگر زبان های شرقی پرداخت. در ۱۹ سالگی درجه دکترا را از دانشگاه برلین آلمان گرفت. پس از جنگ جهانی دوم، دانشیار بخش مطالعات اسلامی دانشگاه ماریورگ آلمان شد و سپس به عنوان اولین زن به تدریس تاریخ مذاهب در دانشگاه آنکارا پرداخت. سالیان زیادی در دانشگاه هاروارد امریکا سرگرم تدریس بود. بیش از یک صد جلد کتاب درباره اسلام و عرفان اسلامی و حافظ و گوته نگاشته است که غزلیات شرقی، سیره ابن خفیف شیرازی و جلال الدین رومی از آن جمله اند. ماری شیمل علاوه بر چندین جایزه جهانی، در سال ۱۹۹۵ م. جایزه صلح کتاب فروشان آلمان را دریافت کرد. در ماه های پایانی عمرش نیز از دانشگاه الزهراء ایران، دکترای

افتخاری گرفت.

زنـدگی محمد[صـلی الله علیه و آله] در حدود چهل سالگی، ناگهان تغییر پیدا کرد. محمد[صـلی الله علیه و آله] غرق دریای انـدیشه و در جست وجوی چیزی والا ـتر و نـاب تر از ادیـان مرسوم آن زمان، گه گاه به غار حرا و تپه ماهورهای نزدیک مکه می رفت. در آنجـا بود که نخستین مکاشـفه الهی، جانش را مسـتغرق خود ساخت. در این مکاشـفه بر او امر آمـد که: «بخوان، إِقرا».(۱)

ب) رسالت پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله

ب) رسالت پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله

کارل مارکس (فیلسوف و اقتصاددان آلمانی):(۲)

حقیقت انکارناپـذیر این است که [محمد صـلی الله علیه و آله] مبعوث شد تا رسالتی را که خلاصه رسالات سابق و مافوق آنها بود، برای عالم بیاورد. بنابراین، رسالت او دسـتور ثابتی است برای عالم و آنچه را محمد[صـلی الله علیه و آله] آورده یا گفته، با ذوق و فهم امروزی مطابق است.(۳)

۱- آنه ماری شیمل، محمد؛ رسول خدا، ترجمه: حسن لاهوتی، تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۸۳، صص ۱۳ و ۱۴.
۲- کارل مارکس ۱۸۱۸ م. ــ ۱۸۸۳ م.اقتصاددان آلمانی و بنیان گذار مکتب مارکسیسم، سوسیالیسم و کمونیسم علمی بود. وی پس از آشنایی با افکار هگل، به تجزیه و تحلیل و حتی انتقاد از جنبه های ایده آلیستی عقاید هگل پرداخت. مارکس پس از گرفتن درجه دکترای فلسفه در سال ۱۸۴۱ م. در دانشگاه بن استخدام شد.
۳- نظریه دانشمندان جهان درباره قرآن و محمد، ص ۱۶۴.

ج) نهضت پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله

ج) نهضت پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله

دو میلی (دانشمند ایتالیایی):(۱)

در عصری که انحطاط روز افزون آن قسمتی از قلمرو سابق امپراتوری «دقیانوس» را دربرگرفته بود، یک مرتبه از دل بیابان ها، دشمن سرسخت امپراتوری پیر فرسوده (و ممالک جدید) عربی به پا خاست و روز به روز پیشرفت های محسوسی کرد. پیشرفت او چنان بود که گویی فقط عنایت دایمی خداوند است که لشکرهای بااخلاص آن را به سوی جهاد و پیروزی حتمی سوق می دهد، به گونه ای که پس از فتح سوریه و مصر چیزی نگذشت که امپراتوری ساسانیان را به هم ریخت و جانشینان کنستانتین را که بلاد بسیاری از دستشان رفته بود، با چنین خطری مواجه ساخت.

این نهضت به رهبری یکی از بازرگانان قبیله قریش به نام ابوالقاسم محمد بن عبداللّه آغاز شد. پیامبر تازه که در جوانی ثروتی نداشت، در کاروان های تجارتی که به سوریه و جنوب شبه جزیره عربی می رفتند، شرکت داشت.(۲)

۱- دومیلی (Domili) وی یکی از اعضای مجمع جهانی بود که در تاریخ علوم عمومی جهان تحقیق می کردند. او تا پیدایش جنگ دوم جهانی یکی از نمایندگان مجمع جهانی آکادمی تاریخ عمومی بود. دومیلی مؤسس مجله آرگیو است. در کتابی به نام علم نزد عرب ها است، از علوم اسلامی و دانشمندان مسلمان بنام عرب، نام برده است.

۲- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، صص ۵۱۳ و ۵۱۴ ، به نقل از: دومیلی، العلم عند العرب، ترجمه: عبدالحمید مختار و محمد یوسف موسی، ص ۷۴.

فصل سوم: شخصیت پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله

اشاره

فصل سوم: شخصیت پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله

زیر فصل ها

۱. ستایش شخصیت پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله

۱. ستایش شخصیت پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله

توماس کارلایل:(۱)

ص: ۱۷

۱- توماس کارلایل (Tomase Carlyle) در سال ۱۷۹۵ م. در روستای اکلفکان بریتانیا به دنیا آمد. در ۱۳ سالگی وارد دانشگاه ادینبورگ شد و در ۱۹ سالگی در مدرسه انال به عنوان معلم ریاضیات انتخاب گردید و پس از سه سال به ریاست مدرسه ای در شهر کوکالدی رسید. در سال ۱۸۱۸ م. از تدریس دست کشید و به علوم معادن اشتغال یافت. سپس زبان آلمانی را فراگرفت و تا آخر عمر (۸۶ سالگی) به تألیف کتاب های علمی، فلسفی و ارشادی پرداخت که بهترین کتاب او قهرمانان نام دارد. تا پیش از «توماس» قلم های مسموم علیه پیامبر اسلام کار می کرد، ولی پس از مقاله ای که او در کتاب قهرمانان نوشت، حقایق را تا اندازه ای بیان کرد و جلو تجاوز قلمی مغرضان را گرفت.

این مرد، پیغام آوری از طرف سرچشمه بی پایان هستی است که برای ما پیغام آورده است. او حقایق اشیا را می دید و رسوم و عادات و معتقدات سخیف و دروغ نتوانست جلو دیدگان تیزش را بگیرد. حقایق در مقابل دیدگان او خاضع و ناچیز بوده است.

شما به گفتارش بنگرید. می خواهید شاعرش بدانید یا پیغمبر یا پهلوان و یا ملایکه؛ آیا نوعی الهام و وحی در آن نیست؟ این مرد بزرگ در نظر من از باطن عالم و دل دنیا خلق شده است.

خدا به این مرد عظیم، علم و حکمت آموخته است و بر ما لازم است که قبل از هر چیز به سخنان او گوش دهیم. رسالت و پیامی که او ادا کرد، جز حق محض و سخنان او جز ندای راست و پیام حقی که از دنیای نادیده و ناشناخته برآمده باشد، چیز دیگری نبود.(۱)

به خدا سوگند، او (حضرت محمد صلی الله علیه و آله) به تمام معنا مردی بزرگ و بی مانند بود و اگر چنین نبود، نمی توانست از آن عرب های صحراگرد و مردمان سخت و سنگدل و متکبر، آن همه احترام و اجلال و تعظیم ببیند.(۲)

محمد[صلی الله علیه و آله] بخشی از زندگانی و ابدیت است که دل طبیعت، آن را آشکار

۱- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۱۸۶.

۲- همان، ص ۴۹.

ساخت و چون ظهور و تجلی کرد، مانند فروغی بود که عالم از آن روشنی گرفت.(۱)

من معتقـدم که مردان بزرگ از قلب دنیا و جگر وجود آفریـده شده اند و جزئی از حقایق جوهری اشـیا هسـتند. خداوند عالم، خیلی از آثـار و آیـات را دلیـل بر وجود خود قرار داده است و من اعتقـاد دارم که بهترین و تـازه ترین آنهـا همین مرد بزرگی اسـت کـه خداونـد، علـم و حکمت را به او آمـوخته است. پس بر مـا لازم است که قبـل از هر اقـدامی به گفته اش گـوش فرا دهیم.(۲)

ولتر (نویسنده مشهور فرانسوی):(۳)

ص: ۱۹

۱- محمد در نظر دیگران، ص ۵۰.

۲- همان.

۳- ولتر (Wolter) به سال ۱۶۹۴ م. در فرانسه متولـد و فرانسوماری نامیـده شد. در سال ۱۷۰۴ م. مبـانی علوم آن روز را نزد روحانیون مسـیحی ژزوییتها فراگرفت. وی از کودکی نسبت به مسیحیت بدبین بود. از سال ۱۷۱۱ م. که از مدرسه بیرون آمد، به بی بند و باری و سرودن اشعار عشقی پرداخت. تا در سال ۱۷۱۶ م. به خاطر چنین رفتاری به یکی از روستاها تبعید گردید و بعدها به زندان افتاد. سـپس به دربار بزرگان راه یافت و سـرگرم نوشـتن نمایش نامه و ساختن تئاتر شد. در سال ۱۷۵۹ م. یکی از دهات فرانسه را خریـد. در آنجا به ظاهر زنـدگی آرام، ولی در واقع، جنگ با ادیان را آغاز کرد. او در واقع، مخالف ادیانی بود که با عقل او سازگار نبودند. در آغاز به دلیل بی اطلاعی و دوری از حقایق اسلامی، تحت تأثیر نوشته های دشمنان اسلام قرار گرفت. چون هیچ گونه راهی برای رسیدن به واقعیت های اسلام نداشت، سخنان مخالف اسلام را امر واقعی می پنداشت و به اسـلام نیز می تاخت. بعـدها ترجمه قرآن مجیـد را که جورج میل نوشـته بود، دیـد و در پی مطالعه آن، مطالعات اسـلامی خود را آغاز کرد و نسبت به اسـلام و حضـرت رسول اکرم صـلی الله علیه و آلهخوش بین شد. سـرانجام فهمید که سخنان هم کیشـان سـابق او دربـاره آن حضـرت، جز تهمت چیز دیگری نبوده است. پس زود از کـار ناشـایست خود که در نمـایش نـامه «فتاتیسم» مرتکب شده بود، پشیمان گشت و با اندوه اعلام داشت که من در حق محمد[صلی الله علیه و آله] بسیار بد کرده ام.

محمد[صلی الله علیه و آله]، مرد بسیار بزرگی بود که بزرگ ترین مذاهب را برای بشر به ارمغان آورد. محمد[صلی الله علیه و آله] برای اعراب، دینی جدید آورد و به آنان آموخت که خدای یگانه را پرستش کنند.(۱)

بی شک، محمد[صلی الله علیه و آله] بسیار بزرگ بود و مردانی بزرگ نیز در دامان فضل و کمال خویش پرورش داد. او قانون گذاری خردمند، سلطانی دادگستر و پیامبری پرهیزکار بود و بزرگ ترین انقلاب های روی زمین را پدید آورد.(۲)

در وجود محمد[صلی الله علیه و آله] چیز عجیبی است که بسیار پسندیده و دل نشین است. او انسان را به تعجب و تقدیر وامی دارد، به اینکه با جان خود در این نبردها، به تنهایی در مقابل آن همه مردم مشرک که در برابر او بودند و می خواستند افکار او را از بین ببرند، ایستادگی کرد و مردم را به عبادت خدای یگانه فراخواند. او سال ها در راه دعوت به خدا شکنجه و آزار را تحمل کرد.(۳)

ار. اف. بودلی (خاورشناس و نویسنده سوئیسی):(۴)

کسی که درباره زندگانی محمد[صلی الله علیه و آله] تفکر کند، مبهوت حکمت و تدبیر

ص: ۲۰

۱- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، صص ۲۸۷ و ۲۸۸.

۲- همان.

۳- همان، ص ۲۹۲.

۴- آقای بودلی (R.F.Boodli) پس از اولین برخوردش با اسلام، در میان کوه های کشمیر، چندین سال در میان مسلمانان عرب صحرانشین عربستان سعودی زندگی می کند و به زبان عربی آشنا می شود و قرآن و کتاب های عربی را می خواند و کتابی را به نام «الرسول، حیاه محمد» درباره زندگانی حضرت رسول اکرم علیه السلام تألیف می کند.

او می شود و محمد[صلی الله علیه و آله] را زنده ای می بیند که در هیچ عصری نمی میرد.(۱) محمد[صلی الله علیه و آله] یک رادمرد واقعی بود.(۲)

ث. ل. هندی (دانشمند بزرگ هندی):

ای محمد[صلی الله علیه و آله]! ای پیامبر بر حق که نیروی بی مانند تو از مصدر جلال خداوندی و عالم غیب و ابدیت سرچشمه گرفته است، من با کمال فروتنی در برابر عظمت تو سر فرود می آورم.(۳)

لین پول (نویسنده مشهور انگلیسی):(۴)

در محمد[صلی الله علیه و آله]، یک جنبه عجیب و بدیع و بی مانندی هست که هر کس را وادار به قدردانی و ستایش می کند.(۵)

حنّا خیراللّه (نویسنده مسیحی لبنانی):

محمد[صلی الله علیه و آله]، کسی است که تمدنی به وجود آورد که چشم عالم را خیره ساخت و هنوز هم مورد احترام و پسند و تعظیم فلاسفه تمام جهان است.(۶)

۱- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۲۰۰، به نقل از: حیات محمد، ص ۱۰۰.
۲- همان، ص ۲۰۳.
۳- محمد در نظر دیگران، ص ۷.
۴- لین پول ۱۸۵۴ / Lane-Pool _ ۱۹۳۱م. از خاورشناسان، باستان شناسان و تاریخ نگاران مشهور انگلیسی و مسافر مشرق زمین بود. وی در فرهنگ اسلامی و تاریخ اوایل دولت اسلامی و تاریخ قرون وسطا در آسیا تخصص داشت. برخی از آثار وی عبارتند از: قوانین و عبارات مسجّع قرآن، منتخبات قرآن، خطابه ها و سخنان حضرت محمد[صلی الله علیه و آله] پیامبر اسلام، مسلمانان در اسپانیا و...
۵- محمد در نظر دیگران، ج ۱، ص ۳۷.
۶- همان، ص ۴.

جرج برنارد شاو (نویسنده و فیلسوف انگلیسی):(۱)

زندگانی حیرت آور این مرد (حضرت محمد صلی الله علیه و آله) تأثیر عجیبی در من کرده است. بنابراین، معتقدم دین او یگانه دینی است که با تمام ادوار زندگی بشری مناسب می باشد و قابلیت آن را دارد که هر نسلی را به خود جلب کند.(۲)

الکساندر دوما (داستان نویس مشهور فرانسوی):(۳)

محمد[صلی الله علیه و آله]، معجزه شرق بود؛ زیرا دینش دارای آموزه های بزرگی بود. اخلاقش، برجسته بود و محسناتی پسندیده داشت.(۴)

ص: ۲۲

۱- جرج برنارد شاو (George Bernard Shaw) به سال ۱۸۵۶ م. در خانواده ای تهی دست در دوبلین متولد شد. در کودکی، عشق به موسیقی را از مادر هنرمند خویش ارث برد. پس از تحصیل اندک برای امرار معاش، به کارهای مختلفی مشغول شد. سپس در لندن در روزنامه ای به کار پرداخت و با نوشتن مقاله، معاش خود را تأمین می کرد. در سال ۱۸۷۹ م. به نگارش داستان و نمایش نامه پرداخت. در سال ۱۸۸۲ م. به فعالیت های سوسیالیستی پرداخت. سبک وی در نمایش نامه از داستان قوی تر است. وی نویسنده ای واقع بین بود و آثارش با بذله گویی و طنز آمیخته است. از آثار او می توان به فابیانیسم و امپراتوری، راهنمای زن باهوش به سوی سوسیالیسم و سرمایه داری، عشق در میان هنرپیشگان، شغل کاشل بایرون، یک سوسیالیست غیراجتماعی، شغل بانو وارن، مرد سرنوشت، شاگرد شیطان، بشر و حقوق بشر، ژاندارک مقدس و... اشاره کرد. شاو در سال ۱۹۵۰ م. درگذشت.

۲- محمد در نظر دیگران، ص ۹.

۳- الکساندر دوما (۱۸۰۲ / Alexandre Dumas م. _ ۱۸۷۰ م.) استعداد و قدرتی عجیب در نوشتن داستان داشت. تعداد زیادی رمان تاریخی نوشته که مشهور شده اند، مانند: سه تفنگ دار، پس از بیست سال، ملکه مارگو، گردن بند ملکه و... .

۴- اصغر عرفان، مقاله «سفیر آفتاب عید مبعث»، مجله گلبرگ، قم، مرکز پژوهش های اسلامیصداوسیما، ۱۳۸۲، ش ۴۳، ص ۳۵.

ساواری (نویسنده و پژوهشگر فرانسوی):(۱)

محمد[صلی الله علیه و آله]، نابغه ای بود که میان بشر ظهور کرد. او مردی بی مانند بود که زمانه، نظیر او را هرگز به وجود نیاورده بود و به وجود نخواهد آورد.(۲)

شبلی شمیل (نویسنده و دانشمند مسیحی لبنانی):(۳)

محمد[صلی الله علیه و آله]، کامل ترین افراد بشر است در میان گذشتگان و حاضران. تصور نمی رود که در آینده نیز مانند او به وجود آید.(۴)

واکستون کوستا (دانشمند ایتالیایی):

پیشرفت و موفقیتی را که محمد[صلی الله علیه و آله] در راه هدف خود کسب کرد، نشانه نیروی شگرف و عظیمی بود که در وجود او قرار داشت.(۵)

شما ملاحظه می کنید که دکتر «مارلوکس» که یکی از فلاسفه بزرگ است، چه شهادت گران بهایی درباره محمد[صلی الله علیه و آله]می دهد، وقتی که می گوید: محمد[صلی الله علیه و آله]، نمونه کامل فرماندهی و رمز سیاست است.(۶)

۱- کلوداتی ین ساواری (۱۷۵۰ / Savary,cl.Et. م. _ ۱۷۸۸م.)، اسلام شناس فرانسوی و مترجم قرآن به زبان فرانسه و مسافر شرق بوده است که از سال ۱۷۷۶م. تا ۱۷۸۱م. در مصر و مجمع الجزایر یونان اقامت داشت و زبان و ادبیات عرب را در مصر به خوبی فراگرفت و با توجه به منابع اصلی اسلامی و ترجمه های قرآن، یک ترجمه جدید از کتاب خدا نوشت.

۲- م. ساواری، محمد؛ ستاره ای که در مکه درخشید، ترجمه: عنایت اللّه شکیباپور، تهران، مؤسسه مطبوعاتی فرخی، ۱۳۴۶، ص ۲۷۵؛ محمد در نظر دیگران، ص ۷۶.

۳- shebly shommyel.

۴- نظریه دانشمندان جهان درباره قرآن و محمد، ص ۱۷۵.

۵- همان، ص ۷۹.

۶- همان.

پیامبر گرامی [حضرت محمد صلی الله علیه و آله]، مجسمه سیاست دینی و بدون هیچ شبهه و گفت وگویی، بزرگ ترین و شریف ترین مردان سیاسی است.(۱)

از بدو خلقت تاکنون نظیری برایش به وجود نیامده و تنها اوست که به حق سزاوار لقب «سیاسی دینی» شده است.(۲)

فقط این شخصیت [حضرت محمد صلی الله علیه و آله] است که جامع جنبه دینی، علمی، سیاسی و دنیوی و اخروی شده است.(۳)

گوته (فیلسوف مشهور آلمانی):(۴)

محمد[صلی الله علیه و آله]، به عنوان انسانی خارق العاده، در کتابش، قرآن، میراثی جاودانه از خود به جای گذاشته است.(۵)

ص: ۲۴

۱- همان، ص ۸۲ .

۲- همان.

۳- همان، ص ۸۸ .

۴- گوته ۱۷۴۹ / Gote م. _ ۱۸۳۲ م. نویسنده و شاعر آلمانی، بزرگ ترین شخصیت ادبی قرن نوزدهم و یکی از برجسته ترین نابغه های تاریخ بشر است. روح بلندپرواز، قوه تخیل بی نظیر، قدرت بیان و قلم سحرآمیز او در مردم آلمان سخت تأثیر کرد و وی را سرآمد شاعران و نویسندگان آن کشور گردانید. گوته در زادگاه خود زبان های لاتینی، یونانی، ایتالیایی، انگلیسی، عبری، موسیقی و نقاشی را پیش معلمان خصوصی یاد گرفت. بعد به تحصیل حقوق پرداخت و در این رشته درجه دکترا گرفت، ولی به ادبیات دل بست و در تمام رشته های ادب از نثر و نظم، نمایش نامه و داستان نویسی و نقد به مقام استادی رسید. علاوه بر رشته های ادبی، در فیزیک، پزشکی و طبیعی نیز مطالعه و تحقیق کرد و کتاب هایی مانند: تغییر حال گیاهان و تئوری رنگ ها را نوشت. مهم ترین آثار ادبی او عبارتند از: ورتر، فاوست، ایفیژنی، نامزدی کورنت، نغمه های رومی، دیوان شرقی و غربی و... .

۵- مینو صمیمی، محمد در اروپا، ترجمه: عباس مهرپویا، تهران، انتشارات اطلاعات، ۱۳۸۲، ص ۳۳۸.

ارزشمندترین گوشه قلبم، مسخّر تصویری است از بهشتی که محمد[صلی الله علیه و آله] در کتابش، قرآن، نوید برخورداری از آن را داده است.(۱)

ماکس فنی (خاورشناس فرانسوی):(۲)

محمد[صلی الله علیه و آله]، درست کارترین و عالی ترین و راست گوترین مردان تاریخ است.

روح اسلام از محمد صلی الله علیه و آله به مسلمین و راهنمایان صالح سرایت کرد.(۳)

اِمیل درمنگهام:

استعداد و نبوغ بی مانند، قوت اراده و حسن تدبیر و اتقان عمل و آنچه از این مرد خدا و ملهم از غیب و روشن فکر ظاهر شد، مانع از این است که او را در ردیف بزرگ ترین مردان جهان، قرار ندهیم.(۴)

بتی کِلن:(۵)

محمد[صلی الله علیه و آله]، قاطعانه قوم خویش را از گذشته بدوی جدا کرد و در مسیری قرار داد که هنوز برای عصر جدید بسیار چشم گیر و قابل استفاده است.(۶)

۱- همان، ص ۳۹۸.

۲- نظریه دانشمندان جهان درباره قرآن و محمد، ص ۱۶۲.

۳- همان، ص ۱۱۶.

۴- محمد در نظر دیگران، ص ۸۲ .

۵- بتی کلن Betty Kelen، نویسنده و از سردبیران سازمان ملل، دانش آموخته انسان شناسی با گرایش دین و اسطوره است. او کتاب های متعددی در زمینه بنیان گذاران ادیان نوشته است. برخی از آثار وی عبارتند از: محمد[صلی الله علیه و آله]، پیامبر خدا، گاتامابودا، کنفوسیوس، قانونگذاران، زبان ورق فالگیری و... .

۶- Betty Kelen, Muhammad the messenger of God, New york, ۱۹۷۷, p. ix.

جان بروا (نویسنده مشهور فرانسوی):(۱)

محمد[صلی الله علیه و آله]، پیامبری قانون گذار، سیاست مداری مقتدر، پادشاهی بزرگ، سخن گویی توانا، رهبری بلندپایه و پخته بود، با آنکه در دانشگاه های روم و مدارس ایران تحصیل نکرده بود. نام محمد[صلی الله علیه و آله] به قدری بزرگ شد و جلوه نمود و خدایش [به او]عزت بخشید که در همه دنیا شناخته شد. مانند «ناپلئون»(۲) احتیاج به ذکر فامیلش نشد. حقیقتا محمد[صلی الله علیه و آله]، ناپلئون آسمانی است. رسول خدا، دیگر آقای مطلق و دارای اراده ای آزاد است، ولی او پیرو وحی الهی است که برای مصالح و سعادت و هم بستگی انسان ها به او می رسد. (با این همه قدرت و آزادی) پیامبر بسیار گذشت کرد و از آزارهایی که اهالی مکه و اطراف آن به او کرده بودند، چشم پوشید.(۳)

ص: ۲۶

۱- جان بروا John Brava در سال ۱۹۰۷ م. در پاریس به دنیا آمد. پس از پایان تحصیلات، شغل روزنامه نگاری را انتخاب کرد و رئیس اداره استعلامات در روزنامه Paris Midedi شد. با روزنامه پاریس شوار نیز همکاری داشت. در جنگ جهانی دوم اسیر آلمانی ها شد. پس از آزادی، به بسیاری از سرزمین های جهان سفر کرد. در سال ۱۹۶۶ م. در فریضه حج شرکت جست و برای دیدن آرام گاه پیامبر گرامی اسلام به مدینه منوره رفت. وی کتاب های زیادی درباره اسلام و شخصیت های اسلامی نوشته است که یکی از آنها محمد، ناپلئون آسمانی است.

۲- محمدصالح بنداقی، مترجم عربی کتاب محمد، ناپلئون آسمانی، دلیل نام گذاری کتاب را چنین می نویسد: از آنجا که ناپلئون در غرب شهرت عظیمی از جنبه تاریخی دارد، جان بروا برای اینکه رسول خدا صلی الله علیه و آله را برای غرب معرفی کند، او را «ناپلئون آسمانی» معرفی کرده است.

۳- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۲۴۲.

لامارتین (شاعر معروف فرانسوی):(۱)

محمد[صلی الله علیه و آله]، پایین تر از خدا و بالاتر از انسان است. پس او بدون شک، پیامبر و فرستاده خداوند است.(۲)

ولز (نویسنده و تاریخ نگار مشهور انگلیسی):(۳)

ناچاریم اقرار کنیم که محمد[صلی الله علیه و آله] از طرف خداوند فرستاده شده است؛ زیرا دیانت مسیحی را مطابق حق و واقع، تفسیر و تعبیر کرد.(۴)

ساواری:

محمد[صلی الله علیه و آله] از شخصیت های ممتاز جهان بود که با داشتن خصایل و استعداد بی مانند، همیشه و در همه اوقات کوشش داشت اوضاع به هم ریخته زندگی مردم جهان را سر و سامان دهد و یک جامعه عالی انسانی به وجود آورد. وقتی با یک نظر دقیق، سرزمینی را که این مرد بزرگوار از آن برخاسته و

ص: ۲۷

۱- لامارتین (۱۷۹۰ / Lamartin م. _ ۱۸۶۹ م.) شاعر بزرگ فرانسوی، شاعری حساس و باریک اندیش بود. معروف ترین آثارش تخیلات شاعرانه است که آن را در ۲۶ سالگی سرود. در سال ۱۸۴۸ م. عضو حکومت موقت و وزیر خارجه گردید. مهم ترین آثار منظوم و منثور وی عبارتند از: تفکرات نو، آهنگ های شاعرانه و مذهبی، زوسلین و رازها، گرازیلا.
۲- نظریه دانشمندان جهان درباره قرآن و محمد، ص ۸۹.
۳- هربرت جورج ولز ۱۸۶۶ م. _ ۱۹۴۶ م.، نویسنده و داستان نویس معروف و خیال پرداز انگلیسی در ناحیه کنت به دنیا آمد. با وجود همه دشواری ها، به تحصیلات جدی و مطالعه فراوان پرداخت و پس از گذراندن دوره کالج سلطنتی علوم، در ۲۲ سالگی از دانشگاه لندن در رشته علوم فارغ التحصیل گردید. ولز کار نویسندگی را با نوشته هایی در موضوع زیست شناسی آغاز کرد. اولین دوره نویسندگی ولز، دوره خلق داستان های علمی بود و نخستین رمانش به نام «ماشین زمان» با پیروزی بزرگی روبه رو شد.
۴- محمد در نظر دیگران، ص ۲۲.

عظمتی را که در سایه لیاقت خویش به دست آورده است، مطالعه می کنیم، نمی توانیم از حیرت و تعجب خودداری کنیم.(۱)

گوستاولوبون (نویسنده معروف فرانسوی):(۲)

اگر بخواهیم عظمت و اهمیت مردان بزرگ عالم را از روی آثار و کارهای آنها بسنجیم، باید گفت پیامبر اسلام در میان رجال تاریخ، مردی بسیار بزرگ و نامی است.(۳)

فارس بک الخوری (وزیر مسیحی):(۴)

محمد[صلی الله علیه و آله] از بزرگ ترین مردان باعظمت عالم است. جهان پس از او همانند او را به خود ندیده است و دینی که او آورده، جامع ترین و کامل ترین ادیان است.

ص: ۲۸

۱- محمد؛ ستاره ای که در مکه درخشید، ص ۲۷۳.

۲- گوستاولوبون (۱۸۴۱ / Gustav Lebon م. ـ ۱۹۳۱ م.) اندیشمند و نویسنده فرانسوی و کارشناس در تاریخ تمدن اسلامی، در فرانسه به دنیا آمد. پس از آموختن دروس مقدماتی، در جوانی به تحصیل در رشته پزشکی پرداخت و در این رشته فارغ التحصیل شد. آنچه گوستاولوبون را به شهرت رساند، پژوهش های تاریخی و اجتماعی او بود؛ چون به بررسی روان شناسی اجتماع های مختلف و توسعه و تکامل فرضیه روان شناسی اجتماعی علاقه داشت. لوبون کتاب های متعددی در این موضوع نگاشت که مورد استقبال متفکران کشورهای گوناگون، قرار گرفت و به زبان های مختلف ترجمه شد. گوستاولوبون در سیاحت های طولانی خود، مجذوب تمدن مشرق زمین گشت و درباره آن، بررسی های ژرفی به عمل آورد که حاصل آن را در چهار کتاب مشهور خود با عنوان های: تمدن عرب، تمدن هندوستان، تمدن مصری و تمدن عرب در اندلس انتشار داد.

۳- گوستاولوبون، تمدن اسلام و عرب، ترجمه: سید محمدتقی فخرداعی گیلانی، تهران، انتشارات مطبوعاتی علی اکبر علمی، ۱۳۳۴، چ ۴، ص ۱۲۶.

۴- Fares Bac.Al Chure.

محمدی که... یادش را زنده می کنید، از بزرگ ترین شخصیت های جهان، چه در گذشته و چه بعد از او، بزرگ تر است. او توانست سخن عرب را با آن همه اختلافی که داشتند، یکی کند و امتی از آنها به وجود آورد که امروز دنیا را فتح کرده است.(۱)

آلفرد گیوم:(۲)

محمد[صلی الله علیه و آله] یکی از عظیم ترین شخصیت های تاریخی است که در ایمان به وجود خدای یگانه غرق شده بود.(۳)

دیس ری یه پلانسیه (تاریخ نویس):(۴)

پیامبر اسلام محمد[صلی الله علیه و آله] از برجسته ترین و مشهورترین شخصیت های تاریخی است. او به یک دفعه سه کار بسیار مهم را انجام داد: ملتی را زنده کرد؛ حکومتی را تشکیل داد و دینی را تأسیس کرد.(۵)

زویمر:(۶)

ص: ۲۹

۱- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۶۱۴ .
۲- آلفرد گیوم (۱۸۸۸ / .Guillaume,AL م. _ ۱۹۶۵م.)، استاد زبان عربی در دانشگاه لندن و رئیس بخش خاورمیانه و نزدیک در مدرسه زبان های شرقی در عصر حاضر بود. کتاب های زیادی از فیلسوفان مسلمان را به زبان های خارجی ترجمه کرده است. برخی از آثار وی عبارتند از: زندگانی پیامبر اسلام، سنّت در اسلام، نبوت و پیش گویی اسلام و... .
۳- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۳۷۸، به نقل از: الاسلام، ص ۲۴.
۴- دیس ری یه پلانسیه (Desri Plansiya) تاریخ نویس با انصافی بود که در کتاب خود (درس هایی از تاریخ دین) در مورد اسلام و قرآن و رسول خدا، مطالبی ارائه کرده است.
۵- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۵۹۵، به نقل از: هذا هو الاسلام، ص ۸۷ .
۶- زویمر، ساموئل مارینوس [۱۸۶۷ / Zwemer,S.M م. _ ۱۹۵۲م. اسلام شناس و مسافر شرق و روحانی مسیحی امریکایی بود که در سال ۱۹۸۰م. در سمینار الهیات نیوبرانشوایگ به درجه B.D رسید. وی از ۱۸۹۱م. تا ۱۹۱۲م. هیئت مبلغان مسیحی بصره را مرکز کار خود قرار داد و در ۱۹۱۲م. دفتر کار تبلیغ را به قاهره منتقل کرد. برخی از آثار او عبارتند از: عربستان گاهواره اسلام، وارثان پیامبران، حضرت محمد] صلی الله علیه و آله] یا حضرت مسیح، از میان جهان اسلامی و...

تنها سبب پیشرفت محمد[صلی الله علیه و آله]، بزرگی شخصیت اوست.(۱)

ژون انتبورت (دانشمند سوئیسی):(۲)

عظمت پیامبر و صفات عالی اش برای هر کسی که به حقیقت بخواهد درك کند، آشکار است. چگونه می شود عظمت محمد[صلی الله علیه و آله] پنهان باشد، در صورتی که نمی توانیم کوچک ترین ایرادی بر دیانت او بگیریم و کمترین تهمتی به او وارد کنیم.(۳)

حنا خیراللّه :

برای پیامبر عرب همین عظمت کافی است که زبان عربی را زنده و جاوید ساخت و فراگرفتن آن را بر تمام پیروان اسلام واجب کرد؛ زیرا بر هر مسلمانی از هر نژاد و ملتی که باشد، واجب است که نماز را به زبان عربی ــ که زبان خدایی و لغت رسمی دین است ــ به جا آورد. بنابراین، زندگانی جاوید قومیت و زبان و جامعه عربی را محقق کرد.(۴)

کارل مارکس:

محمد[صلی الله علیه و آله]، اولین پیامبری است که تمام گفته هایش پس از رحلتش ضبط و تدوین شده است. از همین جا، شخص می تواند به مقام و منزلت ممتازی که به

۱- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۵۷۶؛ به نقل از: محمد و الاسلام، ص ۱۲.

۲- ۵۶ ۱. John Inter burt.

۳- همان، ص ۶۱۲ ، به نقل از: محمد؛ النبی العربی، ص ۸۶ .

۴- محمد در نظر دیگران، ص ۴.

دست آورده است، پی ببرد و دریابد که احادیث و اقوالش چه پایه صحت و دقت و درستی دارد.(۱)

دوزی (خاورشناس هلندی):(۲)

آن پیشوای بزرگی که توانست آن محیط ظلمانی و تاریک شبه جزیره عربستان را نورانی کند و مردم را از عادت های زشت و جاهلانه برهاند و عالم انسانی را تکان سختی دهد و به خود بیاورد، محمد[صلی الله علیه و آله] بود.

ار. اف. بودلی:

به فرمان آوردن عرب صحرانشین، از کارهای عجیب محمد[صلی الله علیه و آله] است که می شود گفت با بزرگ ترین معجزه (کار خارج از طبیعت) برابری می کند.(۳)

واکستون کوستا (دانشمند ایتالیایی):

اگر کسی از من بپرسد که محمد[صلی الله علیه و آله] که این همه مورد ستایش تو قرار گرفته، کیست، من با کمال احترام و ادب خواهم گفت: این مرد نامی و سرور بی مانند، کسی است که علاوه بر اینکه فرستاده خداوند بود، رئیس و بزرگ حکومت اسلامی و واضع شریعت بی مانند آن است و همان گونه که حکومت او مرجع و پناه تمام مسلمانان و حامی مصالح اجتماعی آنها بود، خود محمد[

ص: ۳۱

۱- همان، ص ۱۶۴.

۲- راینهارت دوزی (۱۸۲۰ / Dozy م. _ ۱۸۸۳ م.)، کتاب شناس، تاریخ دان و خاورشناس معروف هلندی، تحصیلات خود را در علوم تاریخ و زبان شناسی آغاز کرد. در ۲۴ سالگی به درجه دکترای ادبیات دست یافت. گرچه با زبان های فرانسه، آلمانی، یونانی، انگلیسی و لاتین آشنایی داشت، ولی توجه بیشترش به زبان عربی بود. در ۳۰ سالگی به عنوان استاد فوق العاده به تدریس در دانشگاه شهر مشغول شد. کتاب های متعددی درباره تاریخ اسلام و اعراب نگاشت که تاریخ اسلام از آغاز تا نیمه قرن نوزدهم، تاریخ سیاسی و ادبی عرب در اندلس و نقد کتاب فرازهایی از تاریخ اعراب مغربی از آن جمله است.

۳- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، صص ۱۹۹ و ۲۰۰.

صلی الله علیه و آله]، بانی و مؤسس آن، به تمام معنا، بزرگ ترین پیشوا و فرمانده سیاسی بود. سیادت و فرماندهی او در عالی ترین و بزرگ ترین مظاهر فرماندهی که بشر از آن برخوردار است، تجلی می نمود و در حقیقت، نظیر و مانندی برای آن نبوده و نیست.(۱)

جان دیون پورت:

هرگاه وضع اعراب را پیش از ظهور محمد[صلی الله علیه و آله] در نظر بگیریم و با اوضاع پس از قیام او مقایسه کنیم و هرگاه به اندک تفکری در شعله عشق و علاقه ای که در قلوب پیروان او برافروخته شده و تا به امروز به همان حال باقی است، توجه کنیم، به خوبی احساس می کنیم که اگر از تمجید و تکریم چنان مرد بزرگ و فوق العاده ای خودداری کنیم، بی شرمی و بی انصافی است.(۲)

حیدر بامات (دانشمند فرانسوی):(۳)

هیچ مردی مانند محمد[صلی الله علیه و آله] پیدا نشد که در مدت کمی، چنین انقلاب وسیع و دامنه داری را در عالم ایجاد کند و تا اسلام هست، باقی بماند.(۴)

آنه ماری شیمل:

محمد[صلی الله علیه و آله]، برگزیده خداست. محمد[صلی الله علیه و آله] همچنان که قرآن می گوید: «اُسْوَه حَسَنه»(۵) و «مقتدایی نیکو»(۶) است.(۷)

۱- نظریه دانشمندان جهان درباره قرآن و محمد، صص ۸۱ و ۸۲ .

۲- عذر تقصیر به پیش گاه محمد و قرآن، صص ۱۴ و ۱۵.

۳- آقای حیدر بامات Heidar Bamat در سال ۱۹۴۶م. کتاب تحقیقی خود را درباره اسلام به زبان فرانسه منتشر کرد. این کتاب را عادل زعیتر به نام «مجالی الاسلام» به عربی ترجمه کرده است.

۴- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۳۳۸.

۵- احزاب: ۲۱.

۶- همان.

۷- محمد؛ رسول خدا، ص ۴۱.

و. م. هیلر (تاریخ نویس مشهور):(۱)

محمد[صلی الله علیه و آله] جهان را دگرگون ساخت.(۲)

مونتگمری وات (رئیس بخش عربی دانشگاه ادینبورگ و اسکاتلند):

اگر موهبت پیامبری و تدبیر قدرت اداری و بالاتر از همه اعتماد حضرت محمد[صلی الله علیه و آله]، به خدایی که او را فرستاده است، نبود، فصل مهمی از تاریخ بشریت نوشته نمی شد.(۳)

راما کریشنا رائو (رئیس بخش فلسفه دانشکده دولتی دانشگاه زنان میسور، مندیسا):(۴)

پیامبر اسلام یکی از نادرترین پدیده های خلقت بوده است.(۵)

شخصیت محمد[صلی الله علیه و آله]، از پیچیده ترین ویژگی های اوست. تنها با یک نگاه می توان دید که محمد[صلی الله علیه و آله]، پیامبر، فرمانده نظامی، فرمان روا، جنگ جو، تاجر، واعظ، حکیم، سیاست مدار، خطیب، مصلح، پناه گاه ایتام، پشتیبان بردگان، حامی زنان، قانون گذار، قاضی و قدّیس است.(۶)

برناردشاو (نویسنده و فیلسوف انگلیسی):

ما باید محمد[صلی الله علیه و آله] را نجات دهنده بشریت بدانیم و من معتقد هستم اگر

۱- V.M.Hiller.

۲- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۳۷۱.

۳- محمد؛ پیامبر و سیاست مدار، ص ۲۹۷.

۴- Ramakrishna Rao.

۵- کی. اس. راما کریشنا رائو، پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله در بیان غیرمسلمانان، ترجمه گروهی، سیاحت غرب، ۱۳۸۵، ش ۳۹، صص ۱۱ و ۱۳.

۶- همان.

شخصی مانند او متصدی حکومت عالم امروز شود؛ به طور قطع مشکلات آن را حل خواهد کرد و صلح و آرامش و سعادت را که جهان کمال احتیاج به آنها دارد، فراهم خواهد آورد.(۱)

۲. محمد صلی الله علیه و آله، اَبَر مرد تاریخ

۲. محمد صلی الله علیه و آله، اَبَر مرد تاریخ

ویل دورانت:

اگر بزرگی را به میزان اثر مرد بزرگ در مردمان بسنجیم، باید بگوییم محمد[صلی الله علیه و آله] از بزرگ ترین بزرگان تاریخ است.(۲)

حیدر بامات:

اگر بنا شود، بزرگی هدف (مقصد) و رسیدن به نتیجه بزرگ، مقیاس و نشانه شخصیت مرد شمرده شود، چه کسی جرئت دارد به حساب انسانیت، بزرگ ترین مردی از مردان تاریخ نوین را با محمد[صلی الله علیه و آله]مقایسه و تشبیه کند؟(۳)

کارل مارکس:

آن انسان عرب [حضرت محمد صلی الله علیه و آله] با یک اقدام شجاعانه که خالی از خطر جانی نبود، به پاخاست. او را نه تنها باید در صف مردان بزرگ تاریخ بشریت دانست، بر ما می سزد که به پیامبری او اعتراف کنیم و بگوییم محمد[صلی الله علیه و آله]، پیغام آور از آسمان به سوی زمین است.(۴)

گوستاو لوبون:

اگر ارزش مردان را از روی کردار آنها بسنجیم، باید اعتراف کنیم که

۱- محمد در نظر دیگران، ص ۹.

۲- ویل دورانت، تاریخ تمدن، ج ۴، ص ۲۲۲.

۳- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۳۳۸.

۴- همان، ص ۶۱۵ ، به نقل از: محمد؛ النبی العربی، ص ۹۲.

محمد[صلی الله علیه و آله] از بزرگ ترین مردانی است که تاریخ، آنها را شناخته است.(۱)

آرلونوف (نویسنده مشهور روسی):(۲)

در شبه جزیره عربی در نزدیکی فلسطین، دیانتی ظاهر شد که اساس آن، اعتراف به یگانگی خدا بود. این دین به نام محمدیت یا به قول پیروانش، اسلام خوانده می شد که به سرعت انتشار یافت.

مؤسس این دین، مرد عربی به نام محمد[صلی الله علیه و آله] بود که بر عادات قبایلی محیط خود چیره شد و آنها را با هم متحد کرد و افکار و بینش آنها را با شناساندن خدای یگانه روشن ساخت. اخلاق آنها را مهذّب ساخت. طبیعت آنان را تغییر داد و ملایم کرد. قلب آنها را نرم ساخت و آماده پیشرفت و ترقی کرد. آنها را از خون ریزی و دختر زنده به گور کردن بازداشت. این کارهای عظیم و پر ارجی که محمد[صلی الله علیه و آله] انجام داد، بهترین دلیل بر این است که او از مصلحان جهان و دارای توان فوق قدرت بشری بوده است.(۳)

لورا واکسیا واگلیری (پروفسور ادبیات عرب و استاد تاریخ تمدن اسلام در ایتالیا):(۴)

عمل این مصلح، بسیار نجیبانه و مقرون به شرافت بوده است. همان مصلحی که در مدت چند سال، مردمی بت پرستی و وحشی را به جامعه ای متحد و

۱- محمد در نظر دیگران، ص ۹۶.

۲- Arlonof.

۳- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، صص ۶۰۴ و ۶۰۵، به نقل از: محمد و علماء الغرب، ص ۱۲۴.

۴- لورا واکسیا واگلیری Laura Waccia Vagliry رساله مختصری به زبان ایتالیایی درباره اسلام به نام پیشرفت سریع اسلام نوشته که غلام رضا سعیدی آن را ترجمه کرده است.

یگانه پرست مبدل کرد و افراد این جامعه را به عالی ترین درجه احساسات اخلاقی ترقی داد.(۱)

تولستوی (فیلسوف بزرگ روسی):(۲)

شکی نیست که محمد[صلی الله علیه و آله] از مردان بزرگ و مصلحانی است که به حقیقت، خدمت بزرگی به بشر کرده است و همین برای فخر او کافی است که یک ملتی را به نور حق، هدایت و آن را وادار کرد که به صلح و آسایش و آرامش بگراید و راه ترقی و مدنیّت را به رویش باز کرد. بدیهی است آنچه کرده، کار بزرگی است که فقط از شخص قوی و باعزمی، ساخته است و چنین شخصی به حق، سزاوار همه گونه اکرام و احترام است.(۳)

وایل (خاورشناس فرانسوی):(۴)

محمد[صلی الله علیه و آله]، مصلح بزرگی است که فراخور اعجاب و تقدیر ماست، بلکه

۱- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۳۰۵.

۲- لئو تولستوی (۱۸۲۸ / Leo Tolstoy م. ـ ۱۹۱۰ م.)، نویسنده مشهور روسی بود که از نوجوانی، استعداد درخشان و هوش سرشارش، معلمان را به تعجب واداشت. با این حال، مدت زیادی در دانشگاه ماندگار نشد و پس از چهار سال خدمت در ارتش، به قصد پرداختن به نگارش، از نظام خارج شد. از آن پس به خلق آثار ادبی روی آورد و رمان های متعددی نگاشت. تولستوی، عالی ترین نمایشگر روح ملت روس و از بزرگ ترین نویسندگان جهان است. در مجسم کردن اخلاق و روح مردم روس مقامی ارجمند داشت و معتقد بود تنها محبت است که باید بر مردم حکومت کند. این عقاید سبب شد کلیسا، تولستوی را در ۷۲ سالگی تکفیر کند. با این حال، در اواخر عمر چنان مشهور شد که همه دنیا او را می شناختند. تولستوی، اندیشه های اخلاقی، اجتماعی و مذهبی خود را در رمان های بزرگ، داستان های کوتاه و مقالات متعددی مطرح ساخته که جنگ و صلح، اعترافات و رستاخیز از آن جمله اند.

۳- نظریه دانشمندان جهان درباره قرآن و محمد، ص ۱۸۴.

۴- وایل (Will) خاورشناسی بود که در پاریس زبان عربی را فراگرفت و در «الجزایر» سمت آموزگاری داشت و کتاب «تاریخ الخلفاء» را نگاشت.

جای آن دارد که به او پیامبر نیز گفته شود.(۱)

مونتگمری وات:

محمد[صلی الله علیه و آله] برای نسل خود، مصلح اجتماعی و حتی مصلح عالم اخلاق به شمار می رفت.(۲)

فصل چهارم: ویژگی های فردی حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله

اشاره

فصل چهارم: ویژگی های فردی حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله

زیر فصل ها

۱. توجه به امور معنوی

۲. برتری عقل و هوش

۳. برخورداری از حافظه قوی

۴. صاحب آرای عالی و محکم

۵. نبوغ فکری

۶. سیمای زیبا

۷. هیبت

۸. ایمان کامل

۹. امّی بودن

۱۰. فصاحت

۱. توجه به امور معنوی

۱. توجه به امور معنوی

امیل درمنگهام:

محمـد[صـلی الله علیه و آله] به امور بـاطن و معنوی بیشتر از امور ظـاهری اهمیت می داد. امور پنهـانی در نظرش باارزش تر از اشیای دینی بود. در واقع، برنامه و نظام روحی در نظر او اساس وجود و حیات بود. او حقیقت بس عمیقی را دریافته بود

۱- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۶۱۳ ، به نقل از: محمد عند علماء الغرب، ص ۱۵۴.

۲- محمد؛ پیامبر و سیاست مدار، صص ۲۹۲ و ۲۹۳.

که از مردم می خواست آنها نیز او را دریابند. او دلی داشت که هیچ گونه دروغ و دغل و غشی در آن راه نیافته بود و بعد از آنکه راه راست را دریافته بود، آن را ترک نکرد. او به تمام معنا مرد واقعی بود.(۱)

ویل دورانت:

وی [حضرت محمد صلی الله علیه و آله] درصدد بود سطح معنویات و اخلاق قوی را اوج دهد و در این زمینه توفیقی یافت که از همه مصلحان دیگر بیشتر بود.(۲)

۲. برتری عقل و هوش

۲. برتری عقل و هوش

گوستاو لوبون:

عقل محمد[صلی الله علیه و آله] از بزرگ ترین عقول بشری... بوده است.(۳)

بارتملی سن هیلر (تاریخ نگار مشهور):(۴)

پیامبر اسلام (حضرت محمد صلی الله علیه و آله) از نظر عقل و فهم، خداپرستی، رحم و انصاف بر تمام معاصران خود برتری داشته است.(۵)

۱- حیات محمد، ص ۲۷۵.

۲- تاریخ تمدن، ج ۴، ص ۲۲۲.

۳- محمد در نظر دیگران، ص ۷۳.

۴- ژول بارتلمی سن هیلر ۱۸۰۵ / (BartheLemy-Saint-Hilaire م. _ ۱۸۹۵ م.) اسلام شناس، فیلسوف و محقق در تاریخ پیامبر اسلام و قرآن بود که نود سال عمر خود را در راه علم و دین و سیاست صرف کرد. زبان های شرقی و یونانی را در مدرسه السنه شرقی پاریس و فلسفه را در کلژ دوفرانس فرا گرفت. در مقام استادی فلسفه یونانی در همان آموزشگاه مدت ها تدریس کرد و سپس وزیر امور خارجه فرانسه گردید. تألیفات او در فلسفه و تاریخ و سیاست و مذهب زیاد است. از تألیفات مهم او درباره اسلام، محمد و قرآن می باشد.

۵- تمدن اسلام و عرب، صص ۱۲۶ و ۱۲۷.

دیسون (دانشمند و نویسنده فرانسوی):(۱)

محمد[صلی الله علیه و آله] در دوره خود، باهوش ترین اعراب و پرهیزکارترین و بردبارترین و ملایم ترین آنها با دشمنان دین بود.(۲)

برتلمی سانت (دانشمند سوئیسی):(۳)

محمد[صلی الله علیه و آله]، باهوش ترین و زیرک ترین فرد عرب عصر خود و همچنین پاکیزه ترین و بردبارترین و مدارا کننده ترین آنان با دشمنان بود.(۴)

۳. برخورداری از حافظه قوی

۳. برخورداری از حافظه قوی

واشنگتن ایروینگ (دانشمند و تاریخ نویس مشهور امریکایی):(۵)

او [حضرت محمد صلی الله علیه و آله]، سریع الانتقال و دارای حافظه ای قوی، دیدی بلند و استعدادی سرشار بود.(۶)

۴. صاحب آرای عالی و محکم

۴. صاحب آرای عالی و محکم

مستر اورینج (تاریخ نویس):

آخرین پیامبر خدا [محمد صلی الله علیه و آله] بسیار خوش اخلاق و خوش باور و بافکر و

۱- Dosun.

۲- نظریه دانشمندان جهان درباره قرآن و محمد، ص ۱۰۹.

۳- Bartemlmi Sant.

۴- نظریه دانشمندان جهان درباره قرآن و محمد، ص ۹۲.

۵- واشنگتن ایروینگ (Washington Irving) در سال ۱۷۸۳ م. در نیویوریک امریکا به دنیا آمد. در سال ۱۸۰۴ م. برای درمان پزشکی به اروپا مسافرت کرد و در آثار باستانی و کتاب خانه ها و جاهای دیدنی اروپا مدتی به گردش پرداخت. همین مسافرت سبب شد به پژوهش و مطالعه در تاریخ علاقه پیدا کند. در اسپانیا با کتاب های عربی و اسلامی آشنا شد و چندین کتاب در تاریخ عرب و اسلام نگاشت. یکی از نوشته های معروف وی که به عربی ترجمه و چندین بار به چاپ رسیده، حیات محمد است.

۶- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۲۶۵.

بزرگوار و صاحب آرای عالی بود و کلمات و حدیث هایی که از او نقل شده، کوتاه و زیبا و دارای معانی بلندی است. بنابراین، او مردی بسیار مقدس و بزرگوار است.(۱)

گوستاو لوبون:

آرای او [حضرت محمد صلی الله علیه و آله] از محکم ترین آرا بوده است.(۲)

۵. نبوغ فکری

۵. نبوغ فکری

اخس تینوس(۳) (خاورشناس آلمانی):

[او درباره نقش حضرت محمد صلی الله علیه و آله در نصب حجرالاسود می نویسد:] بعضی از خاورشناسان به این جریان حاشیه های زیبایی زده اند و آن را دلیل بر نبوغ فکری و کمال قدرت پیامبر دانسته اند که از درون او شعله ور می شد. آن نبوغ فکری که توانست با سرعت هرچه تمام تر آن را ادراک کند و دست به آن عملی بزند که تمام بزرگان قبایل قریش را راضی کند.(۴)

آرلونوف:

محمد[صلی الله علیه و آله] دارای فکری روشن و ادراک قوی بود.(۵)

زویمر (مبلّغ انگلیسی نژاد):

قریحه سرشار و عظمت فکر محمد[صلی الله علیه و آله]، یگانه وسیله پیروزمندی و

۱- محمد در نظر دیگران، ص ۷۳.

۲- همان.

۳- Aches Tinus ((۸۴۸۱ م. _ ۴۹۸۱ م.

۴- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۶۰۸ ، به نقل از: محمد و علماء الغرب، ص ۱۷۰.

۵- همان، ص ۶۰۵ ، به نقل از: محمد و علماء الغرب، ص ۱۲۴.

بزرگواری و بلند نامی او شد.(۱)

سایکس:(۲)

این موضوع مسلّم است که حضرت محمد[صلی الله علیه و آله]، پیامبری روشن فکر و قانون گذاری بی نظیر و داوری عادل بوده است.(۳)

دیسون:

محمد[صلی الله علیه و آله] در عصر خود از خوش فهم ترین اعراب و دین دارترین و پرهیزکارترین آنان بود.(۴)

۶. سیمای زیبا

۶. سیمای زیبا

جان دیون پورت:

شخص محمد[صلی الله علیه و آله] از نظر جمال و زیبایی صوری، امتیازاتی داشت. این امتیازات را جز از نظر کسانی که فاقد آنند، نمی توان ناچیز انگاشت. پیش از

۱- نظریه دانشمندان جهان درباره قرآن و محمد، ص ۹۳.
۲- سر پرسی مولز ورث سایکس Sir Percy Moles Worth Sykes / ۱۹۸۲ م. _ ۱۹۴۵ م. از مشاهیر خاورشناسان انگلیسی بود که در سال ۱۸۶۷م. در لندن دیده به جهان گشود. وی تحصیلات خود را در آموزشگاه رگبی و دانشکده افسری ساندهرست به پایان رسانید و در هر دو آموزشگاه جایزه های پهلوانی دریافت کرد. در سال ۱۸۹۲ م. به سمت افسر هنگ دوم نیزه دار (از هنگ های مشهور انگلیسی)، مسافرت های خود را در آسیای مرکزی، ایران و بلوچستان آغاز کرد. در ۱۸۴۹ م. کنسولگری انگلیس را در کرمان تأسیس کرد. در سال ۱۹۰۲ م. به خاطر نوشتن کتاب اکتشافات عالم از انجمن جغرافیای پادشاهی مفتخر به دریافت نشان علمی طلا گردید. از آثار مهم او می توان به افتخار عالم شیعه، تاریخ ایران، ده هزار میل در ایران و تاریخ اکتشافات عالم اشاره کرد.
۳- همان، ص ۱۲۷.
۴- همان، ص ۱۰۹.

آنکه شروع به نطق و سخنرانی می کرد، چه شنونده یک نفر بود و چه جمعی بودند، همه مجذوب لطف و محبت او می شدند و توجه همه به طرف او جلب می شد. صورت آراسته و آمرانه، سیمای موقر و باشکوه، چشمان نافذ، تبسم ملیح و جاذب، محاسن پرمو، قیافه ای که نماینده تمام احساسات روحی وی بود و بالاخره نکات و لطایفی که در محاوره به کار می برد، همه را وادار می کرد که در برابر او صدای هلهله تکریم بلند کنند.(۱)

دیسون:

[حضرت] محمد[صلی الله علیه و آله] به زیبایی صورت و سیرت آراسته بود تا آنجا که بعضی ها را به اسلام دعوت می کرد. آنها در پذیرفتن اسلام به هیچ دلیلی جز آنچه از اخلاق سابق او و آوازه راست گویی اش در مکه و خارج آن می دانستند، به چیز دیگری احتیاج نداشتند.(۲)

۷. هیبت

۷. هیبت

ویل دورانت:

محمد[صلی الله علیه و آله] ظاهری با مهابت داشت. کمتر می خندید. استعداد مزاح و شوخی داشت، ولی اختیار خود را به دست آن نمی داد و کمتر شوخی می کرد؛ چون می دانست مزاح از کسی که امور عامه را به عهده دارد، خطرناک است.(۳)

۸. ایمان کامل

۸. ایمان کامل

واشنگتن ایروینگ:

۱- عذر تقصیر به پیش گاه محمد و قرآن، صص ۱۶ و ۱۷.

۲- اسلام از دید گاه دانشمندان جهان، ص ۵۷۳، به نقل از: محمد و الاسلام، ص ۲۳.

۳- تاریخ تمدن، ج ۴، ص ۲۰۸.

ایمان و یقین محمد[صلی الله علیه و آله]، او را وا می داشت تا در مقابل گرفتاری ها پابرجا باشد. پس با تمام وجود روی به سوی خدا می کرد و از او طلب رحمت می کرد. هنگامی که فرزندش، ابراهیم از دنیا رفت، جز ایمان و یقینش به اینکه فرزندش به زودی در بهشت به او خواهد پیوست، چیزی او را آرام نکرد.(۱)

یولیوس ولهائوزن:(۲)

پیش از هر چیز سر تا پای او [حضرت محمد صلی الله علیه و آله] را ایمان به خدای (باعظمت و اقتدار) و ایمان به روز قیامت و رستاخیز فرا گرفته بود. آن یقینی که دل او را پر کرده بود، به قدری زیاد بود که از او به بیرون تراوش می کرد. پیامبر ادراک کرد که مجبور است نور (اسلام) را نشر دهد و راه را برای برادرانش که در تاریکی به سر می برند، نمایان و روشن سازد تا آنان را از گمراهی نجات دهد. به همین جهت، به سرعت، جامعه کوچکی را در مکه تأسیس کرد. چیزی که این جماعت را به هم ارتباط می داد، اعتقاد به خدایی بود که به چشم دیده نمی شد و او خالق دنیا و مالک جان ها بود.(۳)

ص: ۴۳

۱- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۲۶۸.

۲- یولیوس ولهائوزن ۱۸۴۴ / (.Wellhausen,J م. _ ۱۹۱۸م.) از خاورشناسان مشهور و حکیمان متأله آلمانی و کارشناس در اسلام شناسی و یهودشناسی بود. تحصیلات وی در رشته السنه شرقی در دانشگاه گوتینگن تحت تعلیم پروفسور هاینریش اوالد، اسلام شناس معروف آلمانی انجام شد. او از برجسته ترین شاگردان اوالد بود که به جای وی در همان دانشگاه و نیز در دانشگاه های گرایفس اوالد، هاله و ماربورگ به تدریس پرداخت. ولهائوزن دانشمند برجسته ای بود که از تاریخ دوره اول اسلام آگاهی کامل داشت. برخی از آثار وی عبارتند از: محمد در مدینه، مذاهب سیاسی، جنگ های عرب و... .

۳- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، صص ۴۵۴ و ۴۵۵، به نقل از: الفتوحات العربیه الکبری، ص ۱۳۳.

۹. امّی بودن

۹. امّی بودن

توماس کارلایل:

محمد[صلی الله علیه و آله] اصلاً پیش کسی درس نخوانده بود. برای من بسیار روشن است که محمد[صلی الله علیه و آله] نوشتن و خواندن را بلد نبود. او در این دنیا به جز آنچه به چشمانش می دید و دل او از گوشش تحویل می گرفت، چیز دیگری نداشت. من برای «اُمّی» بودن محمد[صلی الله علیه و آله] به خدا سوگند می خورم. او از دنیا و علوم دنیا جز آنچه را توانست با چشمش ببیند یا با گوشش در آن صحرای وحشتناک عربستان بشنود، چیزی نداشت. اطلاع نداشتن او از این دنیا و علوم قدیم و جدید آن صدمه و ضرری را متوجه او نمی کرد؛ زیرا او احتیاج به آموختن آنها نداشت و خود به خود از تمامی آنها مستغنی بود. محمد[صلی الله علیه و آله] از افکار هیچ کس استفاده نکرد و از معارف دیگران بهره نبرد.

محمد[صلی الله علیه و آله] فطرتا مردی عظیم بود. او با اینکه درس نخوانده و به مدرسه نرفته و معلمی ندیده بود، احتیاجی هم بدان ها نداشت. مانند تیغی بود که از تیز کردن بی نیاز بود.(۱)

آنه ماری شیمل:

محمد[صلی الله علیه و آله]، پیامبر اسلام، امّی بود. نمی توانست بخواند و بدین سبب نمی توانست از محتوای حکایات تورات و انجیل باخبر باشد.(۲)

ص: ۴۴

۱- محمد در نظر دیگران، ص ۵۲.

۲- محمد؛ رسول خدا، ص ۲۴.

راینر ماریا ریلکه (بزرگ ترین شاعر ادبیات آلمانی):(۱)

محمد[صلی الله علیه و آله] به عنوان انسانی سواد نیاموخته (امّی) چنان که در قرآن نیز به همین صورت وصف شده است، اهل خواندن و نوشتن نبود. همو که توانایی خواندن را تنها هنگامی فرا گرفت که کلام خدا در غاری دورافتاده بر فراز بیابان های مکه بر او هویدا شد. نزدیکی محمد[صلی الله علیه و آله] به خدا، پیوند او با واقعیات برین، همه و همه محصول ذات پاک و بکر او بود.(۲)

گوستاو لوبون:

از نظر علمی، [محمد صلی الله علیه و آله] را هم ردیف یکی از همان مجذوبین عالم باید محسوب داشت که مؤسس و بانی مذهب جدید بودند و در این نام (مجذوب؛ یعنی مسلوب الحواس) هم هیچ عیب و عاری نیست؛ زیرا مؤسس مذهب و بانی دیانت و رهنما و پیشوای خلایق هیچ وقت حکیم و فلسفی نبوده، بلکه همیشه اشخاصی توانسته اند دلیل و رهبر قومی بشوند که در آنها جذبه قلبی و شور و شعف جبلی وجود داشته است.(۳)

ص: ۴۵

۱- راینر ماریا ریلکه ۱۸۷۵ م. _ ۱۹۲۶ م.، ادیب مشهور آلمانی در دانشگاه مونیخ به تحصیل در رشته فلسفه و تاریخ هنر پرداخت و با شرکت در جریان های اجتماعی و ادبی آخر قرن نوزدهم، مقاله هایی در مجله های آلمانی و اتریشی منتشر کرد. اولین اثر خود به نام ساعت ها در ۱۹۰۶ م. منتشر ساخت. نخستین مجموعه اشعارش نیز اشعار نور نام داشت. به سبب سبک خاص ریلکه در ادبیات و شعر، او را شاعر اندیشه های والا لقب داده اند. وی که ده ها سال، یکه تاز ادبیات آلمان بود، به عنوان بزرگ ترین شاعر این کشور در قرن بیستم شناخته شده است، به گونه ای که هیچ شاعر آلمانی پس از نیچه، شهرت و مقام «ریلکه» را ندارد.

۲- محمد در اروپا، ص ۴۷۱.

۳- تمدن اسلام و عرب، ص ۱۲۴.

۱۰. فصاحت

۱۰. فصاحت

جان دیون پورت:

چیزی که بر فصاحت طبیعی او [حضرت محمد صلی الله علیه و آله] افزوده بود، این بود که صاف ترین لهجه های عربی را در محاوره به کار می برد و این امتیاز در فصاحت و بلاغت مسحورکننده، او را زینت دیگری بخشیده بود.(۱)

ص :۴۶

۱- عذر تقصیر به پیش گاه محمد و قرآن، ص ۱۶.

فصل پنجم: جنبه های گوناگون شخصیت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله

اشاره

فصل پنجم: جنبه های گوناگون شخصیت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله

زیر فصل ها

۱. اوصاف کلی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله

۲. سیره فردی رسول اکرم صلی الله علیه و آله

۳. سیره خانوادگی رسول اکرم صلی الله علیه و آله

۴. سیره اجتماعی رسول اکرم صلی الله علیه و آله

۵. سیره سیاسی رسول اکرم صلی الله علیه و آله

۱. اوصاف کلی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله

۱. اوصاف کلی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله

ار. اف. بودلی:

محمد[صلی الله علیه و آله] با این صفت ممتاز است که تمام کارهایش از روی وحی (و الهام) بوده است. او نه قدیس و نه ملک بود و هیچ صفتی که او را به غیربشر منتسب کند، نداشت.

هیچ گونه امتیاز مادی و رفاهی بر مسلمانان عادی نداشت. نه نام خاصی و نه مال زیادی و نه زندگانی مخصوصی داشت. فقط شخصیت والایش بود که او را ممتاز می ساخت.(۱)

اورینگ (تاریخ نگار امریکایی):(۲)

آخرین پیامبر، محمد[صلی الله علیه و آله] دارای اخلاق شایسته و زندگی ساده و آرای عالی و تفکر عمیقی بود. سخنان کوتاه و زیبای او دارای معناهای بزرگ و عمیقی است. پس واقعا او مقدسی است با کرامت.(۳)

امیال برنامکارم (خاورشناس فرانسوی):(۴)

۱- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۲۰۶، به نقل از: حیات محمد، ص ۴۰۷.

۲- Ouring.

۳- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۶۰۱ ، به نقل از: محمد و علماء الغرب، ص ۱۲۶.

۴- Emyal Berna Macarem.

من خواستم شخصیت محمد[صلی الله علیه و آله] را به صورت واقعی تا آنجا که قدرت دارم، مجسم کنم... او با کمال اعتماد به خود نشو و نمو کرد. بزرگ و کوچک در کارهای خود جهت مشورت به او مراجعه می کردند. او زندگی خود را با زحمت از دست مزد خود می گذراند. او ثروتی نداشت و به دست مزد خود اکتفا می کرد. سرمایه او در جوانی راست گویی و امانت داری و پاک دامنی و اخلاص بود. به خدا سوگند، همین صفات کمال، بهترین و پرارزش ترین ثروت هاست. آری، چنین بود اوصاف شایسته محمد[صلی الله علیه و آله] در میان اجتماعی که نه اخلاق داشت و نه کمال را درک می کرد.(۱)

توماس کارلایل:

ما در تاریخ دیده ایم که این مرد در طول حیات و در مدت زندگانی خود، همیشه استوار و در راه هدفش پابرجا، دارای عزمی قوی، همتی عالی، مهربان، دل سوز، نیکوکار، پرهیزکار و در کارهای خود بسیار جدّی بود و پشتکار عجیبی داشت و بااخلاص، دل پذیر و معمولاً متبسم بود.(۲)

جان بروا:

اخلاق محمد[صلی الله علیه و آله] بی نظیر بود. او علاقه شدیدی به فقیران و کودکان داشت و با آنها انس می گرفت و وسایل آسایش آنان را فراهم می ساخت. به هر قلبی نزدیک بود. همیشه متبسم بود (و لبخند شیرینی) بر لب داشت. شیرین سخن می گفت. چیزی را ذخیره نمی کرد. هرچه به دستش می رسید، به دیگران

ص: ۴۸

۱- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۶۰۲، به نقل از: محمد و علماء الغرب، ص ۹۲.

۲- همان، ص ۱۸۸.

می داد. کم حرف می زد. باوفا بود و کسی نمی تواند چون او وفادار باشد.(۱)

گوستاو لوبون:

[حضرت محمد صلی الله علیه و آله] فوق العاده بر نفس خویش مسلط بود. کم سخن می گفت، ولی زیاد فکر می کرد. دارای عزم و اراده بی نهایت قوی بود. اگرچه وارستگی و سادگی وی حیرت انگیز بود، با این حال فوق العاده مقید بود که همیشه خود را تمیز و پاکیزه نگاه دارد. در تمام عمر حتی اوقاتی که ثروتمند بود، هیچ وقت کارهای شخصی خود را به دیگری واگذار نمی کرد. قوت و توانایی او در تحمل مشقت و رنج کار فوق العاده بوده است. یکی از غلامانی که مدت هیجده سال در خدمت وی به سر برده است، می گوید: «در تمام این مدت، یک حرکت یا سخن ملامت آوری از پیامبر مشاهده نکردم». در جنگ، بی نهایت دلیر بود و از هیچ خطری فرار نمی کرد. با این وصف، هیچ وقت هم بدون جهت خود را به مخاطره نمی انداخت و آن بی باکی و تهوری که عموما در عرب دیده می شد، در او نبود.(۲)

دو میلی:

محمد[صلی الله علیه و آله] دارای روحی بردبار و همواره متوجه خدا بود. او عاطفه قوی و دیانت عمیقی داشت که وی را وا می داشت مردم را به سوی دین جدید دعوت کند... آن نیروی بسیار قوی محمد[صلی الله علیه و آله] که بر ملت ها سیطره داشت، چنان نیرویی به اشخاص می داد تا تأثیر بسزایی بر انسانیت بگذارند.(۳)

واشنگتن ایروینگ:

۱- همان، ص ۲۴۰، به نقل از: محمد؛ نابلئون السماء، ص ۲۴.

۲- تمدن اسلام و عرب، ص ۱۱۹.

۳- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۵۱۴، به نقل از: العلم عند العرب، ص ۷۵.

تمام رفتار پیامبر [حضرت محمد صلی الله علیه و آله] کاشف از رحمت عظیمی در کیان وجود اوست. او بسیار کم خوراک بود و زیاد روزه می گرفت. میلی به خوشی و خوش گذرانی نداشت. نسبت به دنیا زاهد بود. در پوشاک به سادگی تمایل داشت. در عین حال، زیبایی منظر را بسیار مراعات می کرد. لباس هایش از پشم یا پنبه یمنی بود. او در همه چیز به پاکیزگی و تمیزی ممتاز بود. عادل بود. رفتار او با ثروتمندان و نیازمندان و فقیران و دوستان و ناآشنایان و قوی دستان و بیچارگان یکسان و مساوی بود. مردم، او را به این جهت که از آنها استقبال شایانی می کرد و به شکایات آنان گوش می داد، دوست می داشتند. پیامبر، خوش طبع، رحیم و بردبار بود.

اَنس می گوید: «از هشت سالگی در خدمت پیامبر بودم و با اینکه بسیاری از چیزها را تلف و ضایع می کردم، در این مدت طولانی، کوچک ترین اهانتی از پیامبر ندیدم».(۱)

دیسون:

او [حضرت محمد صلی الله علیه و آله] خیلی پاکیزه بود. خیلی باحیا و باعفت بود. بیش از یک دختر جوان حیا داشت. هنگامی که از چیزی خوشش نمی آمد، اصحابش از سیمای مبارکش می فهمیدند. خنده رو و گیرا بود. از روی حیا و بزرگی، چیزی را که کسی دوست نداشت، به رُخش نمی کشید. همیشه بشّاش و ملایم بود. سنگدل و بدخوی، عیب جو یا چاپلوس نبود.(۲)

توماس کارلایل:

ص: ۵۰

۱- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۲۶۶، به نقل از: حیات محمد، صص ۲۹۰ و ۲۹۲.

۲- نظریه دانشمندان جهان درباره قرآن و محمد، ص ۱۰۴.

او [حضرت محمد صلی الله علیه و آله] مردی بود دارای طبعی آرام، مزاجی گرم و آتشین و در عین حال، معتدل. طینتی صاف و صادق داشت. خوش فهم و پر از نور بود. فطرتا مردی عظیم بود.(۱)

جرجیس سول (دانشمند انگلیسی):

محمد[صلی الله علیه و آله]، بهترین و نیکوترین اخلاق را داشت. او منزّه از هر بدی و پلیدی بود. کسی بود که برای اصلاح اخلاق بشر قیام کرد.(۲)

راماکریشنا رائو:

سوابق تاریخی نشان می دهد که هم دشمنان و هم دوستان معاصر محمد[صلی الله علیه و آله]، خصوصیات متعالی، صداقت بی نقص، فضایل، صمیمیت و قابل اعتماد بودن پیامبر اسلام را در تمام زمینه های فعالیت بشری به رسمیت شناخته اند. حتی یهودیان و افرادی که به او ایمان نیاوردند، حکمیت او را برای حل مناقشات فردی خود می پذیرفتند.(۳)

۲. سیره فردی رسول اکرم صلی الله علیه و آله

۲. سیره فردی رسول اکرم صلی الله علیه و آله

الف) غذا خوردن

ویل دورانت:

او [حضرت محمد صلی الله علیه و آله] با دست غذا می خورد و پس از غذا، انگشتان خود را پاک می کرد. غذای همیشگی وی خرما و نان جو بود. شیر و عسل همه تجملی بود که گاهی از آن بهره می گرفت.(۴)

۱- محمد صلی الله علیه و آله در اروپا، ص ۳۵۲.

۲- نظریه دانشمندان جهان درباره قرآن و محمد، ص ۷۵.

۳- پیامبر اعظم در بیان غیر مسلمانان، ص ۱۰.

۴- تاریخ تمدن عصر ایمان، ج ۴، ص ۲۲۱.

ب) راست گویی و امانت داری

ساواری:

محمد[صلی الله علیه و آله]، جوانی بود آراسته. آنچه می گفت، به حقیقت نزدیک بود. هرگز حاضر نمی شد مطلبی را برخلاف حقیقت بر زبان آورد. در امور زندگی، صداقت و امانت را به کار می برد. عقیده و ایمان ثابتی داشت و از ارتکاب هرگونه خطا و عمل ناپسندی برکنار بود. او رفته رفته مشهور خاص و عام شد و همه، او را به صداقت و درستی می شناختند و محمد امین خطاب می کردند و این شهرت برای او تا مدت ها باقی بود. رؤسای قریش و تمام کسانی که با او آشنایی داشتند، نسبت به این جوان نیکوکار که با بزرگواری و پاک دلی و خردمندی(، جای خود را در دل مردم باز کرده بود)، احترام و توجه خاصی مبذول می داشتند.(۱)

توماس کارلایل:

او از همان روزهای نخست، جوانی اندیشمند و دانا بود. رفقایش، او را امین و راست گو می نامیدند. در کردار، افکار و گفتارش، صادق بود.(۲) من یقین دارم که اساس بزرگی و اساس هر برتری و فضیلت در محمد[صلی الله علیه و آله]، راستی اوست.(۳)

درستی و صداقت محمد[صلی الله علیه و آله] بود که مردم پیرامونش را تحت تأثیر قرار می داد.(۴)

۱- محمد؛ ستاره ای که در مکه درخشید، ص ۱۵.

۲- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۱۸۷.

۳- همان.

۴- محمد در اروپا، ص ۳۴۹.

بروکلمان (خاورشناس و استاد آلمانی):(۱)

تاریخ نگاران معتقدند که محمد[صلی الله علیه و آله] در اخلاق نیک و راستی گفتار و امانت و بخشش و نیکی منظر و فروتنی در میان قوم خود ممتاز بود و نزد مردم مکه ملقب به «امین» شده بود. از فرط اطمینان و اعتمادی که به او داشتند، اموال خود را نزد او به امانت می گذاردند.(۲)

دیسون:

محمد[صلی الله علیه و آله] در زیبایی خلقت و اخلاق بسیار ممتاز بود و بعضی از اشخاصی که از طرف او به اسلام دعوت می شدند، برای تأیید و تصدیق او احتیاج به هیچ دلیل و معجزه نداشتند و همان صداقت و امانت و معروفیت او به درستی، برای آنها کافی بود؛ زیرا محمد[صلی الله علیه و آله] در میان مردم مکه و دیگران به صدق و امانت معروف بود. اگر کسی می خواست مال خود را امانت بگذارد، هیچ کس جز محمد[صلی الله علیه و آله] نبود که مورد اعتماد او باشد و این مزیّت را پس از اسلام دارا بود.(۳)

ج) اخلاص

جان دیون پورت:

ص: ۵۳

۱- کارل بروکلمان (۱۸۶۸ / Borokelman م. ـ ۱۹۵۶ م.) از مشاهیر خاورشناسان آلمانی و فقه اللغه زبان های سامی، تاریخ ادبیات عرب و تاریخ ملل و دول اسلامی بود. تحصیلات خود را در دانشگاه های برسلاو و استراسبورگ آلمان به پایان رسانید و در دانشگاه های برلین، برسلاو، کونیگسبرگ و هاله درس داد. وی به هیجده زبان قدیم و جدید مسلط بود. برخی از آثار این دانشمند عبارتند از: تاریخ ادبیات عربی در پنج جلد، تاریخ ملل و دولت های اسلامی در پنج جلد، تاریخ اسلام از آغاز تا عصر حاضر، تاریخ تألیفات عربی و... .

۲- نظریه دانشمندان جهان درباره قرآن و محمد، ص ۹۲.

۳- همان، ص ۱۰۴.

چیزی که در مورد خلوص محمد[صلی الله علیه و آله] مورد اتفاق همه است، این است که اولین گروندگان از رفقای نزدیک و افراد خانواده وی بودند. آنها از نزدیک به تمام خصوصیات زندگی او آشنا بوده و برخلاف فریب کاران منافقی که کم و بیش دعاوی شان با عملیات داخلی اختلاف دارد، این اشخاص در وجود محمد[صلی الله علیه و آله] چنان نقیصه ای سراغ نداشتند.(۱)

امیل درمنگهام:

امروز کسی قدرت آن را ندارد که در اخلاص محمد[صلی الله علیه و آله] شک و تردید کند؛ زیرا زندگانی محمد[صلی الله علیه و آله]، بزرگ ترین دلیل بر اعتقاد او به پیامبری خود بود؛ رسالتی که در راهش، آن همه زحمت را شجاعانه تحمل کرد.(۲)

توماس کارلایل:

محمد[صلی الله علیه و آله] اهل بازی نبود و هیچ گاه در سخنانش، بازی و لهو و بیهوده گویی یافت نمی شد. او در کار خود پی حقیقت بود و کار را میان نجات و بدبختی می دید. موضوع و هدف خود را دایر بین فنا و بقا می دید. به همین دلیل، اخلاص شدید و عجیبی نسبت به کار و هدف خود داشت.(۳)

د) آداب سخن گفتن

توماس کارلایل:

سخن از دهان ایشان [حضرت محمد صلی الله علیه و آله] خارج نمی شد مگر اینکه فایده داشته و حکمت بالغه باشد. من یقین دارم او کم سخن می گفت و صحبت نمی کرد مگر در جایی که لازم و مورد احتیاج بود. هنگامی که صحبت می کرد،

۱- عذر تقصیر به پیش گاه محمد و قرآن، ص ۲۴.

۲- حیات محمد، ص ۲۸۰.

۳- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۱۹۱، به نقل از: الابطال، ص ۸۳ .

همه سخنان او بجا و مفید و حکمت بار بود. مطلبی را تعقیب نمی کرد مگر آنکه تمام جهاتش را روشن می ساخت و شبهه ها و مشکلات آن را حل می کرد.(۱)

ال. آ. سیدیو (دانشمند و تاریخ نویس فرانسوی):(۲)

از زیاد حرف گوش کردن، خسته و ناراحت نمی شد و حرف نمی زد مگر اندکی.(۳)

ار. اف. بودلی:

او [حضرت محمد صلی الله علیه و آله] حاضرجواب و شیرین سخن بود و دوستی با مردم را دوست داشت.(۴)

هـ) پارسایی

توماس کارلایل:

محمد[صلی الله علیه و آله]، زاهدی پرهیزکار بود که افراط و زیاده روی را در هر نوع آن رد می کرد. آنها [تاریخ نگاران عرب] با غروری چنین نقل کرده اند که محمد[صلی الله علیه و آله]، خود، کفش هایش را پینه می کرد. ردایش را خود وصله می زد. فردی تهی دست و زحمت کش و محروم و بی نصیب و بی اعتنا به هر آن چیزی بود که

۱- همان، صص ۱۸۷ و ۱۸۸.

۲- لویی پی یر ــ اوژان سدیو (Sedillot.L ۱۸۰۸ / م. ــ ۱۸۷۵م.)، خاورشناس معروف فرانسوی و پژوهشگر تاریخ سیاسی اسلام و تاریخ علوم ریاضی و فلکیات بود. پس از پایان تحصیلات در دانشکده هانری چهارم، ابتدا مدرس تاریخ در دانشگاه سوربون گردید و سپس به ریاست مدرسه السنه شرقی پاریس منصوب شد. از آثار وی، پژوهش های تازه برای خدمت کردن به تاریخ علوم ریاضی نزد مردم مشرق زمین، گاه شماری عمومی، مطالبی درباره قرآن کریم و... است.

۳- اسلام از دیدگاه اندیشمندان جهان، ص ۴۰۵، به نقل از: تاریخ العرب، ج ۱، صص ۱۰۰ و ۱۰۳.

۴- همان، ص ۲۰۱.

هرزگان برای رسیدن به آن تلاش می کنند.(۱)

ار. اف. بودلی:

محمد[صلی الله علیه و آله] رشد فکری یافت و نموّ جسمی پیدا کرد، ولی مال و ثروتی برای خود ذخیره نکرد. او مانند یک «کارگر» اجیر می شد و مزد می گرفت، ولی ثروتمند نشد و چیزی ذخیره نکرد. هیچ گاه نشد که پول و مادیات در دل او اثر کند.(۲)

وقتی [حضرت محمد صلی الله علیه و آله] به مدینه آمد، می توانست در بهترین وضع زندگی کند. به ویژه وقتی جنگ هایش تمام شد، غنیمت ها از هر طرف به خزانه اش سرازیر بود، ولی با این همه، در همان وضع سادگی و زهدش باقی ماند. خوراکش، آب گوشت و خرما و دوغ بود و گاه گاهی شربت و عسل تناول می کرد، ولی بیشتر وقت ها خوراکش خرما و دوغ بود. همیشه روی حصیر می نشست. لباسش مانند خوراکش خیلی ساده و بی آلایش بود.(۳)

ال. آ. سیدیو:

کیست که نداند او [حضرت محمد صلی الله علیه و آله] تا آخر عمرش از آن وضع فقیرانه بادیه نشینان و از آن زندگانی رقت بار، بیرون نرفت. هرگز زندگانی امیران را با آن همه قدرتی که بر مال و جاه داشت، قبول نکرد. او به اندازه یک شیخ عشیره نیز برای خود مقامی قایل نبود که اصحاب و بستگان دورش را بگیرند و محافظتش کنند.(۴)

۱- محمد در اروپا، صص ۳۵۱ و ۳۵۲.

۲- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۲۰۱.

۳- همان، صص ۲۰۴ و ۲۰۵.

۴- همان، ص ۴۰۴، به نقل از: تاریخ العرب العام، ج ۱، ص ۱۰۰.

و) شهامت

ال. آ. سیدیو:

او [حضرت محمد صلی الله علیه و آله] بارها زندگانی خود را در مکه (اوایل نبوتش) در راه دعوت خدا به خطر انداخت. در جنگ احد دست از جنگ برنداشت و به قدری ایستادگی کرد تا پیشانی و صورتش مجروح شد و دندان های جلویش ریخت و از بالای اسبش در گودالی افتاد. با این همه گرفتاری، خویشتن داری و خون سردی خود را حفظ کرد. حتی برای مرتبه دوم که برخاست، با صورت روی زمین افتاد. با اینکه سر و صورتش خونین بود، با صدای بلندی روح شجاعت را در کالبد اصحابش دمید و بدین وسیله از مرگ نجات یافت. او به وسیله آهنگ صدایش، پیروزی می آفرید (مانند جنگ حنین). به راستی جهانیان دیدند که چگونه نیروی اراده و وقار و اخلاق و نبوغ و سادگی را در خود جمع کرده است.(۱)

ز) سادگی

فیلیپ. ک. حِتّی (تاریخ نویس مسیحی امریکایی):(۲)

محمد[صلی الله علیه و آله] در اوج قدرت چنان می زیست که در ایام ناتوانی زیسته بود. زندگی اش ساده و بی ریا بود. در خانه ای زندگی می کرد که مانند خانه های گلی قدیمی عربستان و شام از گِل ساخته شده بود که دارای چند اتاق و یک راهرو جهت ورود بود. بارها دیده می شد که لباس خود را با دست وصله

۱- همان.

۲- فیلیپ.ک. حتّی (Pnilipe.C.Hitta) تاریخ نویس مسیحی بود که درباره تاریخ عرب زحمات زیادی کشید و در آن مهارت داشت. از مقدمه کتابش معلوم می شود که در نیویورک سمت استادی را به عهده گرفته و شاگردان زیادی هم داشته است و چندین کتاب تاریخ درباره عرب نوشته است.

می کرد.(۱)

امیل در منگهام:

با اینکه پیامبر به نعمت های دنیوی بی میل نبود، ولی طمع و حرص زیادی از خود نشان نمی داد. بسیار مهربان و بردبار بود. با همه مهربان بود. ظاهرش بسیار بسیط و همیشه ساده بود. بارها دیده شد که با آستین خویش، عرق از پیشانی اسب پاک می کرد. هر چه از اموال نزد او جمع می شد، صدقه می داد و هر چه نشانه پادشاهی بود، از اطراف خود، دور می کرد و نمی گذاشت کسی او را پادشاه صدا کند. نه درباری داشت، نه اطرافیان و نه وزیری، جز چند نفر مشاور و نویسنده وحی.(۲)

ح) قناعت

فونس اتین دینیته:

قناعت پیامبر به اندازه ای بود که ضرب المثل شده بود. روایت شده است ایشان دو نوع غذا را با هم نمی خورد، مگر به طور تصادف. اگر گوشت میل می کرد، دیگر خرما نمی خورد و اگر خرما میل می کرد، دیگر گوشت نمی خورد. خیلی شیر را دوست می داشت، چون شیر هم سیر و هم سیرابشان می کرد. چه بسا ماه به ماه در خانه پیامبر، آتش برای پختن نان یا غذایی روشن نمی شد. در این مدت برای ایشان و خانواده شان جز خرما و آب، غذایی پیدا نمی شد. وقتی که گرسنگی سختی پیش می آمد، سنگی را به شکمش می بست

۱- فیلیپ خوری حِتی، تاریخ عرب، ترجمه: ابوالقاسم پاینده، تهران، آگاه، ۱۳۸۰، چ ۳، ص ۱۵۲.
۲- حیات محمد، ص ۱۸۶.

تا کمتر احساس گرسنگی کند.(۱)

ط) حلم

ال. آ. سیدیو:

محمد[صلی الله علیه و آله] حلم معتدلی داشت. فقیران را به خانه می آورد تا طعام خود را میان آنان قسمت کند. هر کس پرسشی داشت، با کمال لطف و محبت از او استقبال می کرد.(۲)

ی) پاکیزگی

ار. اف. بودلی:

[حضرت محمد صلی الله علیه و آله] همیشه مقید و مراقب لباس خود بود. برای مسافرت، رخت مخصوص و برای خانه (خیمه)، رخت جداگانه ای داشت. هنگام بیرون رفتن از خانه، در پوشیدن لباس و عمامه خود دقت بیشتری می کرد. همیشه رخت هایش پاکیزه و تمیز بود. لباس سفید رنگ می پوشید مگر در ایام اخیر از زندگانی اش که رنگ های دیگر نیز به تن می کرد. او از دندان چرک و کثیف بدش می آمد و دندان های خودش همیشه تمیز بود. هر جا می رفت، مسواک (دندان شور) به همراه خود می برد و وقت خواب در نزدیکی رخت خوابش می نهاد. نشد روزی مسافرت کند و مسواک همراه او نباشد.(۳)

فونس اتین دینیته:

پیامبر عطر را دوست می داشت. موهای خود را روغن می زد. ریش و سبیلش را با قیچی کوتاه می کرد و شانه می زد. به چشمش برای تقویت بینایی و پرمویی

۱- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۳۵۶.

۲- همان، صص ۴۰۴ و ۴۰۵، به نقل از: تاریخ العرب، ج ۱، صص ۱۰۱ و ۱۰۳.

۳- همان، ص ۲۰۱، به نقل از: حیات محمد، ص ۵۰.

مژگانش سرمه می زد و به دندان خود مسواک می زد... پیامبر خیلی مقید وضع خود بود. به آیینه نگاه می کرد و اگر دسترسی به آیینه نداشت، در ظرفی که پر از آب صاف بود، برای شانه کردن یا بستن عمامه اش نگاه می کرد.(۱)

۳. سیره خانوادگی رسول اکرم صلی الله علیه و آله

۳. سیره خانوادگی رسول اکرم صلی الله علیه و آله

الف) انجام کارهای شخصی

واشنگتن ایروینگ:

زندگانی شخصی محمد[صلی الله علیه و آله] با زندگانی مسلمانان دیگر فرقی نداشت... خودش اتاق خود را جارو می زد و آتش برای خود فراهم می ساخت و خودش کارهای خود را انجام می داد و لباسش را خودش می دوخت.(۲)

امیل درمنگهام:

[حضرت محمد صلی الله علیه و آله] بارها اتاق خود را با دست خودش جارو می کرد و رخت و کفش خویش را خودش وصله می زد و... در مسجد می خوابید و برای یک گربه از جای برمی خاست و در را برای او باز می کرد.(۳)

برناردین کایلتی:

محمد[صلی الله علیه و آله] با کمال سادگی زندگی می کرد. خودش گوسفندانش را می دوشید. آب برای خانه می برد. خانه را جارو می زد و می شست. فرش را خودش می انداخت و نعلینش را خود وصله می زد.(۴)

فونس اتین دینیته:

۱- همان، ص ۳۵۵.

۲- حیات محمد، ص ۳۰۱.

۳- همان، ص ۱۶۸.

۴- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۴۳۱، به نقل از: فتح القسطنطنیه، ص ۳۹.

پیامبر کار خودش را خودش انجام می داد. گوسفند را می دوشید. نعلین خود را پینه می زد. لباس خود را وصله می زد. شتر خود را علف می داد. خیمه خود را برپا می کرد. تمام این کارها را خود به تنهایی و بدون کمک دیگران انجام می داد. چیزهایی را که از بازار خریداری می کرد، خودش به خانه می آورد و به بعضی از مؤمنان که می خواستند در رساندن آنها به خانه به او کمک کنند، می فرمود: صاحب مال به برداشتن آن سزاوارتر است.

با نشان دادن این رفتار می خواست از رسوم ثروتمندان (که کالاهای زیادی را بی رحمانه به دوش نوکران بیچاره خود حمل می کردند) جلوگیری کند.(۱)

ویل دورانت:

با اینکه از غنیمت و منابع دیگر مال فراوان به دست او می رسید، ولی برای خانواده خود بسیار کم خرج می کرد. آنچه را برای شخص خود خرج می کرد، از کم هم کمتر بود.(۲)

ب) احترام به پدر و مادر

ال. آ. سیدیو:

چه قدر شیرین است سخنان محمد[صلی الله علیه و آله] درباره محبت مادر و دوست داشتن پدر و مادر. چه قدر زیباست معنای این سخن محمد[صلی الله علیه و آله] که: «بهشت زیر پای مادران است» و چه احترامی نسبت به مادر دربردارد. در این باره از زندگانی محمد[صلی الله علیه و آله]فصل جداگانه ای می توان نوشت.(۳)

دوزی:

ص: ۶۱

۱- همان، صص ۳۵۵ و ۳۵۶.

۲- تاریخ تمدن، ج ۴، ص ۲۲۱.

۳- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، به نقل از: تاریخ العرب، ج ۱، ص ۱۱۰.

او [حضرت محمد صلی الله علیه و آله] کسی بود که مقام مادر را به مقامی که مافوق تصور است، بالا برد و فرمود: «بهشت زیر پای مادران است».(۱)

دیسون:

هنگامی که حلیمه بر آن حضرت وارد شد، ایشان او را دید و فرمود: «مادرم! مادرم!» سپس عبای خود را به زمین گسترد و «حلیمه» را روی آن نشاند.(۲)

ج) تعیین وظایف زن و شوهر

دوزی:

او [حضرت محمد صلی الله علیه و آله] همان وجودی بود که بهترین وظایف را برای زن و شوهر معیّن کرد و آنها را به محبت و وفاداری نسبت به یکدیگر سفارش کرد. مردم را به احترام به زنان و مراعات حقوق آنها و خوش رفتاری با آنان توصیه کرد.(۳)

۴. سیره اجتماعی رسول اکرم صلی الله علیه و آله

۴. سیره اجتماعی رسول اکرم صلی الله علیه و آله

الف) رفتار اجتماعی

دیسون:

[حضرت محمد صلی الله علیه و آله] خوش مشرب بود. مردم را با هم دوست می کرد و از هم متنفر نمی ساخت. باسخاوت ترین فرد هر ملتی را احترام می کرد و بر آنها می گماشت. بر اصحابش ترحم می کرد و حقوق هم نشینان را نگاه می داشت،

۱- نظریه دانشمندان جهان درباره قرآن و محمد، ص ۹۴.

۲- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۵۷۷، به نقل از: محمد و الاسلام، ص ۸۶ .

۳- نظریه دانشمندان جهان درباره قرآن و محمد، ص ۹۴.

به گونه ای که هر کسی خیال می کرد او را بیش از دیگران دوست می دارد. اگر کسی برای کاری با او رفیق می شد یا نزدش می رفت، صبر می کرد تا او از ایشان جدا شود. اگر کسی چیزی می خواست، یا حاجتش را می داد یا جوابش را با زبان خوشی می داد. با سعه صدر و اخلاق پسندیده ای که داشت، هیبت و نفوذ خاصی در مردم داشت. هر کس دعوتش می کرد، اجابت می کرد و هر کس هدیه می داد، می پذیرفت و عوضش را می داد.(۱)

مونتگمری وات:

محمد[صلی الله علیه و آله] با پیروان خود باادب و احترام رفتار می کرد، چنان که یک رئیس قبیله با افراد قبیله خود رفتار می کند.

محمد[صلی الله علیه و آله] دارای اخلاق و رفتار پسندیده ای بود که محبت و دوستی مردم را به دست می آورد و آنان را به فداکاری برمی انگیخت.(۲)

لویی توماس (نویسنده معروف امریکایی):(۳)

فرزند مکه [حضرت محمد صلی الله علیه و آله] صفایی داشت که در سایر پیغمبران یافت نمی شد. در او نیرویی بود که با آن میان دل های متفرق ایجاد ائتلاف می کرد و به طوری آنها را متحد می نمود که در پندار و احساس در حکم یک دل بودند.(۴)

ب) مبارزه با خرافه

جان بروا:

[حضرت محمد صلی الله علیه و آله] تمام خرافات و کارهایی که موجب به هم زدن

ص :۶۳

۱- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۵۷۴، به نقل از: محمد و الاسلام، ص ۶ .
۲- محمد؛ پیامبر و سیاست مدار، صص ۲۸۱ و ۲۸۹.
۳- این دانشمندِ معروف به زبان های عربی، فارسی، آلمانی، فرانسه و انگلیسی آشنایی داشته و کتاب های زیادی از خود به یادگار نهاده است که الدعوه الی الاسلام یکی از آنهاست.
۴- محمد در نظر دیگران، ص ۸ .

اجتماع بشری و پیشامدهای ناگوار و سلب اراده کار و فعالیت می شد، مانند جادوگری، فال بینی و طالع بینی، همه را از بین برد. خود ایشان با آن کمالات (ثبات قدم و استقامت) و آن جهاد باعظمت و صبر و بردباری در مقابل پیش آمدهای هولناک و تحمل آن همه مشقات، بهترین و بالاترین نمونه انسان کامل جامعه ای است که می خواست تشکیل دهد.(۱)

ج) مدیریت

واکستون کوستا:

روشی که محمد[صلی الله علیه و آله] معمول داشت، دلیل است بر نیروی شگرف وی که او را به صورت رهبری کاردان جلوه گر می سازد.(۲)

ار. اف. بودلی:

این پیشامد که بر سبیل مثال برای خوش فهمی او [حضرت محمد صلی الله علیه و آله] نقل می شود، بهترین دلیل بر مدیریت محمد[صلی الله علیه و آله]است. باران فراوان، دیوارهای کعبه را خراب کرد و لازم شد دوباره ساخته شود. قریش برای این کار اقدام کردند و بدون هیچ حادثه ای کار به پایان رسید. وقتی خواستند حجرالاسود را به جای خود بگذارند، بر سر این موضع میان قبایل قریش اختلاف افتاد و نزدیک شد جنگ درگیرد (هر قبیله ای می خواست این فخر نصیب او گردد). یکی از آنان پیشنهاد کرد: «هر کس اول از در صفا وارد شود، به دستور او رفتار

۱- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۲۴۴، به نقل از: محمد، نابلئون السماء، ص ۶۵ .

۲- نظریه دانشمندان جهان درباره قرآن و محمد، ص ۱۵.

می کنیم.» وقتی محمد[صلی الله علیه و آله] را دیدند که وارد می شود، همه شاد شدند و موضوع را به او گفتند. محمد[صلی الله علیه و آله] پس از تأمل مختصری، عبایش را از روی دوش خود برداشت و روی زمین پهن کرد. حجرالاسود (سنگ سیاه کعبه) را میان آن نهاد و به بزرگان قبایل گفت: هر کدام یک طرف این عبا را بگیرند و سنگ را تا جای خود بیاورید. آنها اطراف عبا را گرفتند و سنگ را نزدیک جایش آوردند. او دست خود را دراز کرد و حجرالاسود را از روی عبا برداشت و در جای خود نصب کرد و با این شیوه، جلو جنگ و آشوب را گرفت.(۱)

د) احترام به نظر دیگران

کازانووا:(۲)

[حضرت محمد صلی الله علیه و آله] هنگامی که به اوج ریاستش رسیده بود، باز به آرای

۱- همان، صص ۲۰۲ و ۲۰۳، به نقل از: حیات محمد، ص ۵۴.

۲- پل کازانووا Pol Kasanova از خاورشناسان معروف فرانسوی بوده که در تاریخ مصر دوره اسلامی و فن سکه شناسی اسلامی تخصص داشت. در الجزایر متولد شد. زبان عربی را در سال ۱۹۲۰م. در مدرسه زبان های شرقی پاریس فرا گرفت و به سمت استاد زبان و ادبیات عربی در «کولژدو فرانس» انتخاب شد و به تدریس پرداخت. پس از مدتی به مصر رفت و دولت مصر، او را به سمت استاد فقه اللغه عربی در دانشگاه قاهره به خدمت گماشت. سال ها در همین دانشگاه به تدریس پرداخت و معاونت مؤسسه فرانسوی باستان شناسی شرقی قاهره را هم عهده دار بود. از مهم ترین آثار وی که درباره اسلام شناسی است، می توان به محمد و آخرین زمان در عقیده اسلامی پاریس ۱۹۲۱ م. اشاره کرد. وی پس از ۶۵ سال در سال ۱۹۲۶م. بدرود حیات گفت.

دیگران ارج می نهاد، به پیشنهاد آنان گوش می داد و خطاها را اصلاح می کرد.(۱)

ه_) سپاس گزاری

دیسون:

حق شناسی و قدردانی محمد[صلی الله علیه و آله] در میان بشر مانند نداشت و در مردم تأثیر عجیبی داشت.(۲) او چنان در مقابل خوبی احسان می کرد و در مقابل نعمت دیگران تشکر می کرد که در میان مردم، بهترین نمونه و مثال در این کار شناخته شده بود.

کنیز ابی لهب (ثویبه) پیش از حلیمه چند صباحی به ایشان شیر داده بود. آن حضرت این را به خاطر سپرده بود، ولی نمی دانست چگونه قدردانی کند تا اینکه همسر خویش، خدیجه را واداشت کوشش کند شاید ابی لهب او را آزاد سازد. ابی لهب قبول نمی کرد، ولی مادامی که در مکه بود، احسانش به ثویبه می رسید. وقتی هم که به مدینه هجرت کرده بود، او را فراموش نکرد و پیوسته برایش لباس و چیزهای دیگر می فرستاد.

از جنگ خیبر که برگشته بود، خبر مرگ ثویبه را شنید. به جست وجوی بازماندگان ثویبه رفت که به آنها احسان کند. گفتند کسی از او باقی نمانده است.(۳)

و) مهربانی با کودکان

ص: ۶۷

۱- همان، ص ۵۹۷، به نقل از: محمد و انتهای جهان، ج ۱، ص ۵.

۲- نظریه دانشمندان جهان درباره قرآن و محمد، ص ۱۱۰.

۳- همان، ص ۱۱۰؛ اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۶۱۲ ، به نقل از: محمد؛ النبی العربی، ص ۸۶ .

ال. آ. سیدیو:

انسان از عنایتی که محمد[صلی الله علیه و آله] به کودکان داشت، احساس آرامش می کند. او عادت زنده به گور کردن دختران را حرام کرد. همیشه در فکر یتیمان بود. از محبت به کودکان بی اندازه لذت می برد. روزی محمد[صلی الله علیه و آله]نماز می خواند که در هنگام سجده، حسین[علیه السلام]، فرزند علی[علیه السلام] روی کمر او نشست. او اعتنایی به حاضران نکرد و آن قدر صبر کرد تا اینکه او به اندازه ای که می خواست، نشست و پایین آمد.(۱)

ار. اف. بودلی:

[حضرت محمد صلی الله علیه و آله] نسبت به کودکان مهربان بود. هنگام راه رفتن، کودکان به طرف او می آمدند و از او می خواستند آنان را به دوش بگیرد.(۲)

مونتگمری وات:

محمد[صلی الله علیه و آله] به کودکان علاقه بسیار داشت و با آنان گرم و مهربان بود. او می توانست خود را وارد بازی و روح کودکان کند و دوستان چندی در میان آنان داشت. با کودکانی که از حبشه آمده بودند، بازی می کرد و به زبان حبشی با آنان سخن می گفت. در یکی از خانه های مدینه، پسری بود که محمد[صلی الله علیه و آله] با او بازی می کرد. روزی کودک را متأثر یافت و علت را پرسید. وقتی کودک به او گفت بلبل محبوب او مرده است، آنچه در قدرت داشت، برای تسلّی خاطر او به کار برد.(۳)

ز) احترام به یهود و نصارا

ص: ۶۷

۱- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۴۰۵، به نقل از: تاریخ العرب، ج ۱، ص ۱۰۴.

۲- همان، ص ۲۰۲، به نقل از: حیات محمد، ص ۵۰۶.

۳- محمد؛ پیامبر و سیاست مدار، ص ۲۸۸.

لوثروپ استودارد (استاد امریکایی):(۱)

محمد[صلی الله علیه و آله]، پیروان خود را امر کرد که به یهود و نصارا احترام کنند. آنها را اهل کتاب نامید و به این ترتیب، میان آنها و بت پرستان تفاوت گذارد.(۲)

ح) انفاق

واشنگتن ایروینگ:

پیامبر [حضرت محمد صلی الله علیه و آله] آنچه از غنایم به دستش می آمد، همه را در راه پیشرفت اسلام و کمک به فقیران مسلمان صرف می کرد. بارها اتفاق می افتاد که در این راه تا آخرین درهم خود را می بخشید. در واپسین دم، جز یک قطعه زمین (فدک) و اسب و سلاحش که بین زن ها و دخترش و فقیران قسمت کرده بود، چیزی نداشت.(۳)

ویل دورانت:

قسمت اعظم اموالی را که به دست او می رسید، صرف صدقات (فقیران) می کرد.(۴)

ط) ایثار

امیل درمنگهام:

روزی زنی، پرده ای را به عنوان هدیه به او داد. مردی آن را برای کفن از او

۱- تئودور لوثروپ استودارد (۱۹۰۸ / .Stoddard,The.L م. _ ۱۹۶۶م.)، نویسنده امریکایی و پژوهشگر در جهان اسلامی امروز بود که تحصیلات خود را در دانشگاه های هاروارد و بوستون به پایان رساند. آثار مهم او عبارتند از: جهان کنونی اسلام، طغیان بر ضد تمدن، جنسیت ریشه ای اروپا و... .

۲- محمد در نظر دیگران، ص ۶۸ .

۳- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۲۶۷.

۴- تاریخ تمدن، ج ۴، ص ۲۲۱.

مطالبه کرد. پیامبر در حالی که خودش به آن احتیاج داشت، آن را به او داد؛ زیرا هیچ وقت کسی را دست خالی برنمی گرداند.(۱)

ی) وفاداری

ار. اف. بودلی:

[حضرت محمد صلی الله علیه و آله] خیلی باوفا بود. دیده نشد که روزی به عهد خود وفا نکند.(۲)

ك) خدمت گزار مسلمانان

لادی ایکلین (نویسنده و پژوهشگر انگلیسی):

محمد[صلی الله علیه و آله] هیچ وقت به القاب و عنوان ها اهمیت نداد و درصدد استفاده از آنها برنیامد. وی در تمام زندگی خود به همین اکتفا کرد که فرستاده خداوند و خادم مسلمانان است.(۳)

ل) دل سوزی برای حیوانات

ار. اف. بودلی:

محمد[صلی الله علیه و آله] حیوانات را دوست می داشت و کسی را که به حیوان زنده آزار می رساند، سرزنش می کرد و اجازه داد در مواقع مخصوصی، قربانی کنند. در زمان او، قربانی یک عادت دیرینه بود و محال بود که به طور کلی ترک شود. او دستور داد کسی به حیوانات آزار نرساند و با زحمت و همتی بی همتا این عادت دیرینه را که شتر زنده را سر قبر صاحبش می بستند تا از گرسنگی و تشنگی جان دهد، از میان برد. داغ کردن و نشانه قرار دادن بر حیوان زنده را

۱- حیات محمد، ص ۱۸۴.

۲- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۲۰۲.

۳- نظریه دانشمندان جهان درباره قرآن و محمد، صص ۱۱۴ و ۱۱۵.

حرام کرد و از بریدن دم و گوش چهارپایان جلوگیری کرد. هنگامی که می دید کسی بر الاغی، بیش از قدرتش بار کرده است، او را سرزنش می کرد و از این کار بازمی داشت. او فقط سگ را دوست نداشت.(۱)

م) توجه کردن به افراد

فونس اتین دینیته:

[حضرت محمد صلی الله علیه و آله] با تمام بدن به طرف هر کس که می خواست، توجه می کرد. این گونه نبود که مانند بعضی ها فقط سرش را برگرداند.(۲)

ن) گذشت

ویل دورانت:

او [حضرت محمد صلی الله علیه و آله] می توانست دشمن بی سلاح خود را اگر توبه می کرد، با درنگ ببخشد.(۳)

جان بروا:

یک بار پیامبر پس از آنکه لباس های خود را خودش شسته و آنها را در آفتاب پهن کرده بود، به درختی تکیه داد و خوابش برد. یکی از دشمنانش به نام دعثور از تنهایی او استفاده کرد و به سوی او حمله برد و در حالی که شمشیرش را بالای سر او گرفته بود، گفت: ای محمد! اینک چه کسی تو را از دست من نجات می دهد؟ پیامبر درحالی که به اعصاب خود مسلط بود، گفت: خدا. از این سخن پیامبر، دست دعثور لرزید و شمشیرش به زمین افتاد. پیامبر شمشیر را برداشت و به روی او کشید و گفت: حال چه کسی تو را از دست من خلاص

۱- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۲۰۵، به نقل از: حیات محمد، ص ۱۶۵.

۲- همان، صص ۳۵۲ و ۳۵۳.

۳- تاریخ تمدن، ج ۴، ص ۲۰۸.

می کنـد؟ دعثور در جوابش گفت: گـذشت و عفو تو! پیـامبر از کشـتن او صـرف نظر کرد و بـا این کـار خود، بهـترین درس گذشت و عفو را نسبت به دشمن ترین فرد یاد داد.(۱)

گوستاولوبون:

با اینکه اهل مکه بیش از بیست سال دشـمن جانی پیامبر بودنـد و از هیچ گونه آزاری نسـبت به او فروگذار نمی کردند، با این حال، هنگام فتـح مکه نهایت انسانیت و جوان مردی را درباره آنان به کار برد [و جز عده ای اندک، همگی آنان را عفو کرد]. با جوش و خروش جهاد که در یارانش بود، کوشـش کرد اهل مکه را از مخاطره هجوم آنان محفوظ بدارد. فقط امر کرد ۳۶۰ بتی را که در کعبه جمع شده بود، شکستند و آن خانه را کعبه اسلام قرار داد که تا امروز به همان حال باقی است.(۲)

۵. سیره سیاسی رسول اکرم صلی الله علیه و آله

۵. سیره سیاسی رسول اکرم صلی الله علیه و آله

الف) سیاست آگاهانه

ژان ژاک روسو (نویسنده فرانسوی):(۳)

حضرت محمد[صلی الله علیه و آله]، پیامبر اسلام نظریه بهتری داشت و توانست سیستم

ص: ۷۱

۱- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۲۴۵، به نقل از: محمد؛ نابلئون السماء، ص ۶۴ .

۲- تمدن اسلام و عرب، ص ۱۱۵.

۳- «روسو» Jean Jacques Rousseau / ۱۷۱۲ م. _ ۱۷۷۸ م.)، مردی حسـاس و باذوق و پرشور و صاحب قلم بود. او یکی از بزرگ ترین نویسندگان فرانسوی است. گفته هایش با عقاید متعارف و احکام ظاهر عقل مخالفت دارد، ولی با بلاغت تمـام و حرارت مفرط، مقرون است، هر چنـد آنچه نوشـته، به نـثر است، ولی او را می تـوان شـاعری بزرگ دانست. ازاین رو، نوشته هایش در افکار تأثیر کلی داشته است.

سیاسی خود را به خوبی متحد سازد.(۱)

لویی توماس:

ما ناچاریم سخن خود را دوباره تکرار کنیم و بگوییم محمد[صلی الله علیه و آله] نه تنها پیامبر بزرگ ترین ادیان یکتاپرستی بود، بلکه ایشان بشارت به یک انقلاب اجتماعی و ملی می داد که در تاریخ از عظیم ترین انقلاب ها شناخته شده است.(۲)

مونتگمری وات:

حکمت و تدبیر سیاست مدارانه محمد[صلی الله علیه و آله] در اصلاحات اجتماعی بیانگر آن است که چگونه دولت او پس از رحلتش به صورت امپراتوری جهانی درآمد و سازمان های اجتماعی در بیشتر نقاط از آن تقلید کردند.(۳)

ب) ایجاد برادری میان مسلمانان

ویل دورانت:

هنگامی که محمد[صلی الله علیه و آله] در مدینه اقامت گزید، درصدد برآمد در دولت جدید، برادری دینی را جانشین روابط خونی کند و از رقابت مهاجران که از مکه آمده بودند و انصار که مسلمانان مدینه بودند، جلوگیری کند؛ زیرا آثار این رقابت نمایان شده بود. ازاین رو، هر یک از انصار را با یکی از مهاجران برادرخوانده کرد و گفت تا هنگام نماز در مسجد با یکدیگر باشند.(۴)

ج) تشکیل دولت اسلامی

ص: ۷۲

۱- ژان ژاک روسو، قرارداد اجتماعی، ترجمه: غلام حسین زیرک زاده، تهران، انتشارات شرکت سهامی چهر، ۱۳۵۸، ص ۱۰۵.

۲- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۳۴۸، به نقل از: مجالی الاسلام، ص ۴۶.

۳- محمد؛ پیامبر و سیاست مدار، ص ۲۹۶.

۴- تاریخ تمدن، ج ۴، ص ۲۱۳.

جان بروا:

محمد[صلی الله علیه و آله] توانست برای ملت عرب، حکومتی که دارای شرایع و قوانین است و حکومتی که در میان ملل جهان معروف است و مقام و عظمت و احترامی خاص دارد، ایجاد کند.

لورانسیاد البری:

محمد[صلی الله علیه و آله] بزرگ و پیشوای حکومت اسلامی بوده و همواره مراقب آسایش و آزادی ملت خود بود و کسانی را که مرتکب جنایت می شدند، مجازات می کرد. این پیغمبر دعوت به پرستش خدای یگانه می نمود و دین یگانگی را ترویج می کرد و در دعوت به این دین، لطف طبع و مهربانی را حتی با دشمنان خود مراعات می کرد. در این شخصیت، دو صفت از بهترین و عالی ترین صفات بشری وجود داشت و آن دو عبارت از عدل و رحمت می باشد.(۱)

د) تدوین قانون اساسی

کنستانتین ویرژیل گئورگیو:

پس از اینکه مسجد مدینه ساخته شد، محمد[صلی الله علیه و آله] برای شهر مدینه که شهری بود مستقل، یک قانون اساسی تنظیم کرد. این قانون اساسی که دارای پنجاه و دو اصل است، از طرف خود محمد[صلی الله علیه و آله] (در اولین سال هجرت برابر با ۶۲۳ میلادی) تدوین شده است؛ یعنی مثل آیات قرآن وحی نیست.

قانون اساسی مدینه به گونه ای تدوین شد که پیروان ادیان مختلف بتوانند در آن شهر کنار هم، زندگی و هر یک به وظایف دینی خود عمل کنند. بدون

۱- محمد در نظر دیگران، صص ۱۹ و ۲۰.

اینکه هیچ یک از آنها مزاحم دیگری باشد.

بر اساس این قانون اساسی، هر طایفه از ساکنان مدینه مجاز بودند دین خود را حفظ کنند و کسی از آنها بازخواست نمی کرد که چرا به وظایف دینی خویش عمل می کنند. البته پیروان ادیان مختلف که در مدینه به سر می بردند، در زمان جنگ؛ یعنی هنگامی که (یثرب) مورد حمله قرار می گرفت، وظیفه داشتند که قوای خود را برای عقب راندن مهاجم متحد کنند.(۱)

و. م. میلر (نویسنده معروف انگلیسی):

محمد[صلی الله علیه و آله] هم پیامبر بود و هم مؤسس و هم قانون گذار و قانونش شامل احکام مدنی و سیاسی و اجتماعی است.(۲)

واشنگتن ایروینگ:

پیامبر خواست تمام قبایل عرب را تحت یک دولت آورد و آنان را با برادری اسلامی متحد سازد.(۳)

ه_) وحدت ملی عرب

لویی توماس:

پیامبر اکرم، محمد[صلی الله علیه و آله] اول کسی بود که وحدت ملی عرب را عملی کرد و آن قبایل را زیر یک پرچم گرد آورد و عجیب این است که وقتی ظهور کرد که نه تنها عربستان، بلکه سراسر جهان محتاج ظهورش بود.(۴)

آلفرد گیوم:

۱- محمد؛ پیغمبری که از نو باید شناخت، ص ۲۰۴.

۲- نظریه دانشمندان جهان درباره قرآن و محمد، صص ۱۶۰ و ۱۶۱.

۳- همان، ص ۲۶۷.

۴- نظریه دانشمندان جهان درباره قرآن و محمد، ص ۷۵.

حقیقتا قدرت او (مانند یک مرد سیاسی که مواجه با مشکلات بسیار مهمی شده باشد) موجب تعجب و بسی دهشت و تحیر می گردد. هیچ عربی هر قدر هم قدرت و توان اداری او کامل بوده، نتوانسته است مانند پیامبر، اعراب را متحد سازد.(۱)

ار. اف. بودلی:

با اینکه عرب های بادیه نشین میان خود اختلاف های عمیقی دارند و هر قبیله ای دارای آداب و رسوم خاصی است که با دیگران فرق دارد و این موضوع سبب می شود تأسیس یک حکومت مرکزی برای عرب ها محال باشد، اگر مردی صحرانشین قیام می کرد و آنها را دور هم جمع می کرد و در این راه، جان خود را از دست می داد، باز جای شگفتی از انجام دادن چنین کاری باقی بود. درباره محمد[صلی الله علیه و آله] چه خیال می کنی؟ با اینکه از اهل بادیه و صحرانشین نبود تا صحرانشینان به او احترام بگذارند و تجلیلش کنند، ولی توانست در میان همه آن قبایل (چنین) اتحادی ایجاد کند. واقعا این کار [محمد صلی الله علیه و آله]، باور نکردنی و فوق تصور است.(۲)

برناردین کایلتی:

محمد صلی الله علیه و آله با آموزه های حکیمانه و حقیقی و قدرت خارق العاده ای که در دین تازه اش داشت، توانست قبایل مختلف عرب را در زندگانی خود متحد سازد.(۳)

ص: ۷۵

۱- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۳۷۸، به نقل از: الاسلام، ص ۲۴.

۲- همان، ص ۲۰۰، به نقل از: حیات محمد صلی الله علیه و آله، ص ۵۲.

۳- همان، صص ۴۳۲ و ۴۳۳.

و) مردم سالاری محمدی

جان بروا:

دموکراسی اسلامی در زندگی پیامبر به بهترین وجه نمایان بود. درحالی که خود ایشان در بالاترین مقام بود، مردم به تنهایی یا دسته جمعی نزد او می رفتند. در واقع، خانه او خانه همه ملت بود. اعرابی که ذوق اجتماعی نداشتند، در این جهت بیش از حد تجاوز کردند و با رفت و آمد زیاد (صبح و عصر و شب و روز) پیامبر را در تنگنا قرار دادند تا اینکه آیه ای نازل شد که پیش از دیدار پیامبر باید صدقه داده شود.(۱)

راما کریشنا رائو:

پیامبر اسلام بهترین شکل حکومت دموکراسی را ارائه داد.(۲)

۱- اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، ص ۲۴۴، به نقل از: محمد؛ نابلئون السماء، ص ۶۷ .

۲- مقاله «پیامبر اعظم در بیان غیرمسلمانان»، ص ۹.

کتاب نامه

کتاب نامه

* قرآن کریم.

۱. آل اسحاق خویینی، علی، اسلام از دیدگاه دانشمندان جهان، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۰.

۲. آل نوح، کاظم الشیخ سلمان، محمد در نظر دیگران، ترجمه: محمدعلی خلیلی، بی جا، چاپ خانه تابان، بی تا.

۳. درمنگهام، امیل، حیات محمد، ترجمه: عادل زعیتر، بیروت، دار الحیاء الکتب العربیه، بی تا.

۴. دورانت، ویل، تاریخ تمدن، (۱۱ جلد)، ترجمه: صارمی و (دیگران)، تهران، شرکت سهامی انتشار، چاپ چهارم، ۱۳۷۳.

۵. دیون پورت، جان، عذر تقصیر به پیشگاه محمد و قرآن، ترجمه: سید غلام رضا سعیدی، تهران، شرکت سهامی انتشار، ۱۳۴۴.

۶. روزنتال، فرانتز، علم التاریخ عندالمسلمین، ترجمه: صالح احمد العلی، بغداد، مکتبه المثنی، ۱۹۶۳ م.

۷. روسو، ژان ژاک، قرارداد اجتماعی، ترجمه: غلام حسین زیرک زاده، تهران، انتشارات شرکت سهامی چهر، ۱۳۵۸.

۸. ساواری. م؛ محمد؛ ستاره ای که در مکه درخشید، ترجمه: عنایت اللّه شکیباپور، تهران، فرخی، ۱۳۴۶.

۹. شیمل، آنه ماری، محمد؛ رسول خدا، ترجمه: حسن لاهوتی، تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۸۳.

۱۰. صمیمی، مینو، محمد در اروپا، ترجمه: عباس مهرپویا، تهران، انتشارات اطلاعات، ۱۳۸۲.

۱۱. گئورگیو، کنستانتین ویرژیل، محمد؛ پیغمبری که از نو باید شناخت، ترجمه: ذبیح اللّه منصوری، تهران، زرین، چاپ ششم، ۱۳۷۹.

۱۲. لوبون، گوستاو، تمدن اسلام و عرب، ترجمه: سیدمحمدتقی فخرداعی گیلانی، تهران، انتشارات مطبوعاتی علی اکبر علمی، چاپ چهارم، ۱۳۳۴.

۱۳. وات، مونتگمری، محمد؛ پیامبر و سیاست مدار، ترجمه: اسماعیل ولی زاده، تهران، کتاب فروشی اسلامیه، ۱۳۴۴.

۱۴. وجدانی، حسین، نظریه دانشمندان جهان درباره قرآن و محمد، تهران، مؤسسه مطبوعاتی عطایی، ۱۳۶۲.

۱۵. kelen, Betty, Muhammad the messenger of God, New york, ۱۹۷۷.

مجلات

۱. راما کریشنا رائو، کی. اس، مقاله «پیامبر اعظم در بیان غیرمسلمانان»، مجله سیاحت غرب.

۲. عرفان، اصغر، مقاله «سفیر آفتاب عید مبعث»، مجله گلبرگ.

ص: ۷۸

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانه ای
قائمیه
اصفهان
WWW
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹